

Sretno, drugovi rudari!

■ Opravdanost otvaranja dnevnog kopa ■ Do sada utvrđeno da ima 150 miliona tona lignita na području Rudnika ■ Moguće je ostvarivati proizvodnju od dva do tri miliona tona lignita godišnje »Nema više gubitaka!« — poručuju rudari iz Stanara

— »Srećno!« — pozdravljaju kopači se to učini u nekoliko faza. U prvoj Rudnika lignita Stanari koji se vraćaju iz rudarske jame i odlaze svojim kućama da se odmore i spreme za sljedeće slijedeće silaženje u okno. — »Srećno! — odgovaraju im njihove kolege koji se, eto,

se rješavamo probleme povećanja proizvodnje, a u ostalim problem prepreke lignita. »Elektro-Bosna« priprema s ostalim zainteresovanim institucijama finansijsko rješavanje otvaranja dnev-

kapaciteta, jer je ta jedina jama skoro istrošena. Prema planovima, Rudnik će ove godine plasirati oko 180.000 tona lignita i svaki količina je već ugovorena isporučiocima. Mjesečna proizvodnja od 8.000 tona lignita se odmah plasira tržištu, te mogu slobodno reći da je sadašnje stanje našeg rudnika zadovoljavajuće, jer nema problema oko plasmana. Ove godine je jedna od povoljnosti i porast cijena lignita i da su one bile ovakve i prošle godine, sigurno da ne bi poslovali sa gubicima, rekao je na kraju Pero Jovičić, direktor Rudnika lignita Stanari.

U upravi Rudnika Borka Vranješ, inženjer koja je odmah poslije završetka studija dobila posao u ovoj radnoj organizaciji, upoznala nas je sa nekim podacima koje je dobio u toku istraživanja Rudarsko-tehnološki fakultet iz Tuzle o stanarskom lignitu. Između ostalog, utvrđeno je da se nalazišta lignita prostiru na površini od oko 90 kvadratnih kilometara i da je do sada ispitano postojanje oko 150 miliona tona ovog uglja na stanarskom području. Po utvrđenim elementima moguće je otvoriti dnevni kop koji bi davao dva do tri miliona tona lignita godišnje, što zavisi prije svega od potražnje na tržištu za ovim lignitom. Dalja ispitivanja po-

kazala su da pored drvenaste strukture sa malim procentom pepela, stanarski lignit sadrži 0,23 odsto sumpora i još nešto pogodnosti, što ovaj lignit stavlja ispred svih u Jugoslaviji, pa čak i u Evropi. Između ostalog je utvrđeno da se ovaj lignit može primjenjivati sirov, sušen, švelovan, kao reduktor u proizvodnji ferolegura, feromangan i drugim procesima. Pored svega toga, za sitne frakcije nađene je idealna primjena u Tvornici celuloze u Banjaluci kao pogonsko gorivo.

Sve to uz postojeće planove garantuje sigurnost, sigurnost i razvoj ovog rudnika, kao i bolji život zaposlenim u njemu, jer eto, konačno je krenulo: per spektive su tu, želje postaju izvodljive. A toga su svjesni svi zaposleni, sigurni su u sebe i svoj rudnik, vjerovali su u njemu, ovom »crnom zlatu« i onda, kada se na Rudnik gledalo kao na nešto nepotrebno. Zato, drugovi rudari, »SREĆNO!« za sve dane, mjesecce i godine koji su prošli i za one dane koji tek dolaze i koji će donijeti sigurnost i razvoj vama i vašoj radnoj organizaciji.

Ulaž u jamu Rudnika lignita Stanari

mjesto njih spuštaju u jamu oko koje leže milioni tona lignita za kojim se sve više osjeća potreba u banjalučkoj »Celulozi« i jačačkoj »Elektro-Bosni«. Tako dani u ovom ugljenkopu prolaze: nižu se u mjesecu i godine, a sve sa jednim »SREĆNO!« koje nije samo običan pozdrav rudarski, već prije nešto kao amfilija, kao odbrana od stihije i tutnja ruševine zemlje i rudače. Eto, već šesnaest godina je prošlo, šesnaest godina nadanja, kriza, pa zatim prinudne uprave i gubitaka, da bi konačno ove godine rudari gorovili sigurni u sebe i svoj posao: »Gubitka neće više biti!«

— Dva programa od kojih se jedan još nalazi u radu — kaže Pero Jovičić, direktor Rudnika — kao i drugi pokazatelji opravdavaju naša nastojanja da se otvori dnevni kop na području našeg rudnika. Jer, u sadašnjim uslovima nismo u stanju da zadovoljimo sve veće ponude od strane kupaca lignita iz Stanara i zbog toga, normalno, svakodnevno gubimo znatna sredstva. Za naš lignit vlasti veliko interesovanje i kao primjer navedu samo činjenicu da ove godine treba »Elektro-Bosni« da isporučimo 40.000 tona uglja, što nije mala količina. Inače, poslije neuspjelog pozivizvanja sa Titovim rudnicima iz Banovića, mi smo se usmjerili na poslovnu saradnju sa ovim preduzećem iz Jajca koje treba da postane nosilac programa razvoja našeg rudnika. U tom cilju izvršene su probe sirovog lignita u novoj paći »Elektro-Bosne« prilikom proizvodnje sedamdeset pet postotnog ferosilicija i dobijeni rezultati su odlični.

— Istina, nastavio je dalje Jovičić, ima problema u ovakvoj upotrebi našeg uglja zbog njegovog drobljenja u sirovom stanju za vrijeme transporta, a što sada pokušavamo rješavati na našoj separaciji. Isto tako, problem je i postotak vlage koju lignit sadrži, što namreć potrebu sušenja. Međutim, taj problem riješiće se u dogledno vrijeme. S obzirom da se radi o većoj količini sredstava, potreboj za rješavanju svih ovih problema, odlučeno je da

nog kopa i ujedno je dogovoreno da se Rudnik integrise sa ovim preduzećem, čime će se, pretpostavljamo, riješiti problemi u kojima se naša radna organizacija nalazi.

Iz razgovora sa rudarima saznali smo da oni od ove integracije mnogo očekuju i da smatraju da su, kako su se izrazili, »za njih nastala bolja vremena«. Ovo za njih, misli su, za rudnik, jer su oni i rudnik jedno, a to je još jedna snaga koja je kao što je poznato, uspjela da savlada teškoće dugu šesnaest godina. Miloš Jerinić, Mirko Krišić, Zdravko Jerinić, Dragutin Stevanović, Mirko Maksimović, Rade Kitic, Stojan Prodanović, Čedo Jerinić, Boško Ristić, Rade Jerinić i mnogi drugi kopači, figuristi, lagumaši, bušači — svi oni su proveli u rudniku od njegovog osnivanja do danas svoje radno vrijeme, stekli u njemu pola radnog staža i normalno, da je za njih ovaj rudnik nešto više od običnog nalazišta lignita.

Da smo prije dvije godine imali obezbijedena sredstva i kop za površinsko otkopavanje, vele oni, naš rudnik bi danas bio na stabilnim nogama i bio u stanju da akumulira dovoljno sredstava za vratnjanje do sada u njego uloženih finansija. Rudnik je ove godine mogao plasirati tržištu preko 350 hiljada tona lignita, bar takva je bila potražnja kupaca, međutim, nije se smjelo više ugovoriti. Inače, ako se dogovori se »Elektro-Bosna« i bankom sprovedu do kraja, Rudnik Stanari nagleće ojačati. Jer, ovaj lignit traži sve više elektro-industrija, postoji velike količine rudnog blaga na cijelom području Stanara, a lokacija je još jedna pogodnost više.

— I poređ gradnje četvrtne baterije u koksari Lukavac, jugoslovenskoj privredi nedostajuće koksa, kaže Jovičić. Mi na to računamo, vidimo određenu šansu. Naših 300 radnika od kojih je pet tehničara i četiri inženjera, u stanju su da uz određene uslove obezbijede sprovođenje programa daljeg razvoja ove radne organizacije. Zbog toga se namreć problem proširenja proizvodnih

Stanarski rudari: »Nema više gubitaka!«

Pero Jovičić

ZADRUGA ROĐENA SA SLOBODOM

U subotu je u Stanarima svečano obilježena 26-godišnjica osnivanja Zemljoradničke zadruge. Tom prilikom dugogodišnjim članovima kolektiva, saradnicima i kooperantima podijeljene su nagrade i spomen-plakete.

NA SLICI: traktor stanarske Zadruge na jednoj od parcela u poljima stanarskog područja.

Rajko Gajic, direktor Zadruga u Stanarima

Zadruga rođena sa slobodom

■ Više od četvrt vijeka Zadruga u Stanarima je značajan faktor u razvoju poljoprivredne proizvodnje u petnaestak sela stanarskog područja ■ Veoma zadovoljavajuće snabdijevanje oko 12.000 stanovnika robama široke potrošnje i reprodukcionim materijalom ■ Poljoprivredna apoteka u Stanarima — jedina u selima dobojske opštine

U proteklom četvrt vijeku Zadruga u Stanarima posebnu pažnju posvećivala je unapređenju privredne proizvodnje i kooperaciji sa individualnim proizvođačima. Na slici: na parcelli jednog od dugogodišnjih kooperanata.

DOBILI SPOMEN DIPLOME...

Na svečanoj sjednici Zadružnog savjeta Zemljoradničke zadruge "15. maj" dugu godišnjim radnicima i saradnicima ovog kolektiva dodijeljene su spomen-plakete.

Saradnici koji su dobili:

CEROVICA: Dušan, Rade i Boško Milivojević, Jelisija, Kosta, Milan, Bogdan i Mirko Ćikojević, Šimo Čolić, Tomo i Branko Slijepić, Šime, Željko i Veselin Jancović, Veselin Culjanović, Ivan Erkić, Marko Tercić, Šime Petrić, Milan Kajanić, Teodor Prodić, Vlado, Boško i Željko Radić, Dragoslav, Rajko Gajic, Boško Petrušić, Živko Ilić, Rade i Veselinika Jovanović, Teodo Božić, Mihalj Cakarević, Šimo Popović, Šimo Bogdanić, Šava Đorđanović, Jovan Samac, Milan Đekanović, Rade i Ljubo Pantić, Dušan Marić, Ostoja Subotić.

LJEB: Mika (Save) i Stojko Sučur, Dušan i Rade Kovačević, Boško Stanojević i Stojan Smiljanić.

GORNJA OSTRUZNJA: Jovo i Nikola Bačić, Ostoja Stanković, Risto, Stanoje, Stojan i Spasoje Bjetišić, Đorđe i Milan J. Pejić.

JELANSKA: Miloš i Branko Lugonik, Branko Sarić, Lazo Padić, Šavo Kerić.

BRESTOVAC: Boško, Đorđe, Rade i Milan B. Ćikojević, Šimo Đurđanović, Ljubo Radić, Šimo i Cedo Lukić, Jovo, Milutin, Pejo Ignjić, Milan Blatnjak, Ljuban Mikanović i Milan R. Matetić.

MITROVICI: Mika Čelić, Vid Tomić, Mika Bijeljić i Milovan Đukić.

CVRTKOVCI: Mitar Tutnjević, Petko Narčić, Đorđe Lazić.

DONJA OSTRUZNJA: Stojan, Mitar i Stojko Grujić, Stojan i Dušan (St.) Kovačević, Milan Pekeljević, Petar Ristić, Stojko i Stojko D. Stevanović, Blagoje, Ljubo i Vojsko Sušković, Teodor Đorđević, Vasilije Radić, Veljko Bjelić.

DRAGALOVCI: Stipo S. Ele, Anto, Marko, Stipo (Ive), Adam, Ivica J., Ilija M., i Adam I. Barukčić, Pajo i Jozo I. Pranić, Tadija i Jozo M. Jularić, Anton Jozić, Ivan (Jozé) Kalem, Andre i Stipo Mačinković, Milan M. Drakula, Živko Subotić, Pejo T. Mandić.

OSREDAK: Božidar, Mitar i Dušan Subotić, Dušan Perić, Tadija Barunović, Boško Đekić, Branko Simić, Lazo Čutić, Zdravko Ivančić, Vladimir i Teodor Smiljanić.

RASKOVIC: Vasilije Bogdanić, Dušan Lazić, Mirko, Rade i Risto Radišković, Ljubo (Teodora) i Milan Jerinić, Ilija i Milan Todorović, Bogdan Vujičić.

DOBOJ: Poljoprivredna stanica, inž. Veljko Živković, Vlado Jović, Stojan Đorđević, Milena i Slavica Lukić.

RASTUŠA: Blagoje Petrović, Stojko Stanković.

LIPAC: Mira Đurić.

BANJALUKA: Uglješa Milić.

Tačno prije 26 godina u Stanarima je 80 domaćina dalo svoje uloge za osnivanje Zemljoradničke zadruge. Neospredno poslije toga dobijen je kredit od Šreškog zadružnog saveza u Doboju i formirane su prve prodavnice u drvenim barakama. Za dvije godine 1945. i 1946. godine osnovane su zadruge u Vitkovcu, Dragalovcima, Brestovu i Cerovici. Godinu dana kasnije izgrađeni su zadružni domovi u Stanarima, Vitkovcima i Brestovu.

U prvoj fazi rada, Zadruga je imala zadatak da obezbijedi stanovništu najnužnijim životnim namirnicama i industrijskom robom i on je uspješno izvršen. Poslije raspoređivanja seljačkih radnih zadruga, zemljoradničke zadruge su dobile ulogu da snabdijevaju sela robom široke potrošnje, unapređuju poljoprivredu u vlastitom posudu, razvijuju kooperaciju. Od tada pa do danas Zadruga u Stanarima svake godine postiže sve bolje rezultate i stalno posluje bez gubitka.

I sve te zadatke stanarska zadruga uspiješno izvršava već punih dvadeset šest godina. Istina, 1960. godine sve zadruge u okolnim selima su se fuzionisale sa stanarskom Zadrugom i to je predstavljalo novi period ovog kolektiva. Od tada pa do danas Zadruga u Stanarima svake godine postiže sve bolje rezultate i stalno posluje bez gubitka.

Zemljoradnička zadruga u Stanarima obavlja sledeće djelatnosti:

— bavi se poljoprivrednom proizvodnjom na vlastitom posudu;

— razvija i unapređuje poljoprivrednu proizvodnju na imanjima individualnih proizvođača;

— vrši otkup poljoprivrednih proizvoda, sunčevih plodova i bjekvitog bilja;

— vrši usluge poljoprivrednim mašinama i transportnim sredstvima;

— bavi se prometom industrijske robe i reprodukcionog materijala.

Prinosi povećani za više od tri puta

U poljoprivrednoj proizvodnji glavna orientacija stanarske Zadruge do sada i ubuduće usmjerena je na povećanje proizvodnje kod individualnih proizvođača. U tom pravcu ostignuti su kružni rezultati — naročito u poslednjih desetak godina.

— Učinjena je velika prekretnica u proizvodnji žitarica — istakao je u svom izlaganju Bogdan Ćikojević, predsjednik Unapravnog odbora Zemljoradničke zadruge u Stanarima. Visokorodnim sortama pšenice sada se zasijeava preko 90 odsto površina, a prinosi su povećani za više od tri puta. Povećanjem proizvodnje pšenice izmijenjena je i struktura ishrane stanovništva tako da je kukuruž postao samo hrana za stoku.

Inače, za posljednjih pet godina proizvodnja kukuruza je više nego utrostručena. Nove sorte hibrida sve više osvajaju površine poljoprivrednih proizvođača na stanarskom području. Takmičenja koja se organizuju u opštini i dobojskom regionu još više podstiču na visoku proizvodnju.

Prema konceptciji razvoja Zemljoradničke zadruge u narednih pet godina predviđa se još čvršća saradnja sa individualnim proizvođačima. Pored proizvodnje ratarskih kultura pšenice i kultura rabića se i na osvajanju proizvodnje krmne baze koja je tek u začetku. Isto tako, biće usmjerena i aktivnost na stočarsku proizvodnju, a nužno je iskoristiti i potencijalne mogućnosti u voćarstvu.

— Mechanizacija čini sastavni dio moderne proizvodnje — rekao je Ćikojević — pa se u našoj Zadrži tome pridaje veliki značaj. Stalno se obnavlja i dopunjaju mašinski park, omogućuje se da poljoprivrednici putem demonstracionih ogleda sa poljoprivrednim mašinama upoznaju sa prednostima mechanizacije. Interesovanje za opremanje individualnih gazdinstava savremenim mašinama za rad je zaista veliko pa se u tom smislu koristi svaka finansijska mogućnost.

Jedanaest prodavnica, poljoprivredna apoteka

Odmah po formiranju, 15. maja 1945. godine Zemljoradnička zadruga u Stanarima otvorila je prodavnice u drevnim zgradama gdje je bilo moguće smjestiti najnužnije životne namirnice.

— Danas u 11 prodavnica u Stanarima, Dragalovcima, Brestovu, Cerovici, Mitrvićima, Donjim i Gornjim Ostruznjem i drugim selima imamo 11 prodavnica sa skladistima za robu i reprodukcionim materijalom, kaže Ćikojević. Ove prodavnice ostvaruju promet preko milijardu starih dinara. Mreža trgovinskih objekata je raširena tako da pokriva 13 sela stanarskog područja u kome živi oko 12.000 stanovnika. U Stanarima se ove godine predviđa izgradnja i opremanje savremениh prodajnih prostora na oko 400 kvadratnih metara. Predviđa se adaptacija i izgradnja novih objekata u i drugim selima. Zadruga ima i svoju poljoprivrednu apoteku i obezbeđuje proizvođače sa raznim sjemenima. Na kraju — redovno se obezbeđuju i potrebne količine vještackih dubriva.

Organzi upravljanja u Zemljoradničkoj zadrži u Stanarima — zadružni savjet i upravni odbor — sastavljeni su od članova kolektiva i članova Zadruge koji nisu u radnom odnosu. Pravo na samoupravljanje članovi Zadruge ostvaruju i neposredno putem zbrojne proizvođače u poslovima poljoprivredne proizvodnje, otkupa, prometa i usluga i drugim pitanjima od obostranog interesa.

Aktivnost radnih ljudi zaposlenih u Zemljoradničkoj zadrži osjeća se i u van kolektiva u društvenom i političkom životu ovog područja — u mjesnim zajednicama, društvenim organizacijama i samoupravnim organima... Jer, kao stalni stanovnici sela stanarskog područja radni ljudi, ove Zadruge zainteresovani su za brži napredak stanarskog područja. Zato i ne iznenađuje činjenica da je Zadruga učestvovala u rješavanju pitanja vezanih za standari ljudi na selu — elektrifikacija, izgradnja puteva, društvenih prostora...

Novo ime — Zemljoradnička zadruga »15. maj«

Zemljoradnička zadruga u Stanarima posluje sa oko stotinu kupaca i dobavljača. Među dobavljačima su najstaknutiji: «Metal», «Krajinauzor», «Bosnakop» i «Vočar» iz Banjaluke, «Srbijsatex» iz Beograda, «Progres» iz Bitolja, Apatinska pivara — Stvarište Doboj, Mlinska industrija Bečeji, «Dilj» iz Vinčevaca, «Trgovinski magazin» iz Tešnja i drugi. Od kupaca treba istaći «Voćeeksport» iz Zagreba sa predstavništva u Osijeku, Vukovaru i Banjaluci, «Bosanku» iz Doboja i druge. Posebno je istaknuta saradnja sa Poljoprivrednom stanicom u Doboju — samostalnom organizacijom udruženog rada Poljoprivredno-prehrambenog kombinata u Doboju.

To su samo neki od podataka koji su izneseni na svečanoj sjednici Zadružnog savjeta Zemljoradničke zadruge u Stanarima koja je održana prošle subote. Tom prilikom je ujedno i obilježena 26 godišnjica ovog kolektiva.

Na predlog Vladimira Radića, predsjednika Zadružnog savjeta na ovoj sjednici usvojena je odluka da se dopuni ime Zadruge tako da njen puni naziv od sada glasi: Zemljoradnička zadruga »15. maj« Stanari.

Svečanoj sjednici Zadružnog savjeta, koja je održana u Domu rudara u Stanarima, prisustvovao je veliki broj individualnih poljoprivrednih proizvođača iz Stanara i okolnih sela, zatim poslovnih prijatelja i drugih gostiju iz cijele naše zemlje.

U prodavnici mješovite robe u Stanarima

U Poljoprivrednoj apoteci Zemljoradničke zadruge u Stanarima

JEDINA U OPŠTINI

Zemljoradnička zadruga u Stanarima otvorila je prije izvjesnog vremena Poljoprivrednu apoteku u jednoj prostoriji Zadružnog doma. Ova Poljoprivredna apoteka u Stanarima jedina je institucija ovakve vrste u selima dobojske opštine.

— Mještani stanarskog područja već duže vremena su tražili da se u Stanarima otvari poljoprivredna apoteka — kaže Stanko Bjeličić, prodavač. Ljudi svakodnevno dolaze i traže potrebnu robu, a mi nastojimo da zadovoljimo želje poljoprivrednika.

Pored sjemenske i ostale robe, poljoprivredni proizvođači u stanarskoj Apoteci mogu nabaviti i razne alatke.

Snimio: O. KIKIĆ

IZ SELA VITKOVCI

Do osvjetljenja uz velike napore

Da su sva tešanjska sela elektrificirana i da su u ovoj do sada najvećoj akciji u opštini činjeni veliki napor i pisali smo u našem listu. Međutim, napori koje su morali u ložiti mještani sela Vitkovci za svoje »svjetlo« treba posebno istaći, jer su ravnii podvig. Naime, kao najudaljenije selo ostali su posljednji na »spisku« 40 naselja koja su dobila toliko potrebnu električnu struju. Ali, Vitkovčani su i pored objektivnih teškoća nisu mirili da dugo budu posljednji koji struju još nemaju, pa su se prihvatili velikog posla, ko-

ji su prije kratkog vremena i uspješno završili.

Da bi dobili električnu struju za svojih oko 200 po širokom prostoru razbacanih domaćinstava, izgradili su dalekovod u dužini od šest kilometara, tri trafo-stanice i 60 kilometara niskonaponske mreže. U izgradnju ovih objekata uložena su velika sredstva i doprinos u radu i materijalu. Prema sadašnjim tržišnim cijenama, vrijednost ovih nedavno izgrađenih objekata, prema riječima inž. Ibrahima Hadžismajlovića, koji je bio stručni saradnik građevinskog odbora iz Vitkovaca, iznosi skoro 200

miliona starih dinara. Ovaj impozantan podatak ne umanjuje ni činjenica da je Skupština opštine Tešanj finansirala nabavku tri trafo-stanice i pružala izvjesnu stručnu pomo.

Treba istaći da su Vitkovci na sličan način već izgradili put, a zatim sa Skupštinom opštine i Domom zdravlja u Tešnju Osnovnu školu i zdravstvenu stanicu u selu. Značajnu ulogu u svim akcijama odigrala je i Zemljoradnička zadruga ovog sela, koju mještani ne nazivaju slučajno svojom.

Al. G.

Za izgradnju vodovoda u Stanarima potrebno još 22 miliona starih dinara

NEOPHODNA POMOĆ SVIH FAKTORA

- Mještani spremni da učestvuju u izgradnji vodovoda dobrovoljnim radom ■ Postavljena pumpna stanica kapaciteta 1.500 litara vode u minuti ■ Napravljen projekat i izvršeno trasiranje buduće vodovodne mreže ■ Zbog nedostatka vode za piće i pranje veliki broj infekcija povrijeđenih rudara

Nedostatak vode za piće se taj problem trajno riješio, najveći je problem mještana odlučeno je da se pride izgrad Stanara koji su prisiljeni da vodu nose sa udaljenih izvora. Voda iz postojećih bunara i pumpi koristi se za pranje, jer je u velikoj mjeri zagađena, a prema riječima Bore Pavlovi-

Borom Pavlovićem, ljekarom Zdravstvene stanice u Stanarima, koji nam je između ostalog rekao:

— Naša ustanova ulaže maksimum napora da zdravstvena zaštita stanovnika stanarskog područja bude što bolja i u tom poslu nailazimo na brojne probleme. Jer, ne treba izgubiti iz vida činjenicu da je oko 80 odsto od ukupnog broja rudara iscrpljeno zbog napornog rada i teških životnih uslova. Rudari najčešće odlaze na bolovanje zbog sitnih povreda na poslu i van posla poslije kojih nastupe infekcije kože i potkožnog tkiva koje su rezultat nehigijenskih uslova života. A higijena se ne može održavati u sadašnjim uslovima kada se voda mjeri posudama i nosi sa udaljenih izvora. Istina, na bolovanje rudari odlaze i zbog ličnih poslova. Međutim, ja po svojoj savjeti ni jednog od njih koji mi se javi na pregled ne mogu poslati na posao, kad skoro svaki ima narušeno zdravlje.

Postojeća pumpna stanica ima kapacitete od 1.500 litara vode u minuti i kako su utvrdili stručnjaci Geološkog zavoda iz Sarajeva koji su vršili ispitivanje postojeći izvor je trajan. Prema izrađenom projektu rezervoar će raspolagati kapacitetima od 100 kubnih metara vode, a prirodan pad i konfiguracija zemljišta omogućuju znatno manja ulaganja u izgradnju buduće vodovodne mreže u Stanarima. Na sastanku Iniciativnog odbora za izgradnju vodovoda utvrđeno je da bi Zemljoradnička zadruga, Rudnik lignita i Mjesna zajednica mogle skupiti oko 11 miliona starih dinara i prema predračunu troškova potrebno je još 22 miliona starih dinara.

Gdje naći potrebna sredstva? — pitaju se mještani Stanara koji su raspoloženi da izgradnju vodovoda pomognu i novcem i dobrovoljnim radom. Jer, voda im je neophodna i bez nje se ne može, a sredstava za njen dovođenje nema dovoljno. O ovim problemima i problemima zdravstvene zaštite stanovništva u ovom dijelu dobojske opštine razgovarali smo sa

Najbolja slika tačkog stanja je podatak da od 4.536 radnih dana, koliko su rudari proveli na bolovanju u prošloj godini, osam rudara se nalazi na bolovanju u ukupnoj dužini od tri godine. Sigurno da će se ukupno stanje zdravlja stanovnika na stanarskom području znatno popraviti kada se uvede vodovod, jer će se njegovim puštanjem u rad popraviti uslovi života. Za izgradnju vodovoda u Stanarima trebale bi finansijsku pomoć da pruže kako Skupština opštine Doboj, tako i prosvjeda, zdravstvo, Republika i ostali faktori.

S. VASILIĆ

Stanari: voda je potekla

ća, ljekara u Zdravstvenoj stanici u ovom naselju, pravo je čudo da zbog nedostatka vode u Stanarima nije došlo do epidemije zaraznih bolesti. Da bi

Mogućnosti saniranja postojećeg stanja u Rudniku lignita Stanari

USKORO INTEGRACIJA SA »ELEKTRO-BOSNOM«

■ Utvrđene velike zalihe visokokvalitetnog lignita ■ Interesovanje jugoslovenske privrede za stanarskim lignitom postoji, ali se ta potraživanja ne mogu ispuniti ■ Kolektiv očekuje mnogo od integracije sa jajačkom »Elektro-Bosnom« ■ Obimna aktivnost društveno-političkih organizacija Rudnika na saniranju postojećeg stanja

Rudarsko-tehnološki fakultet iz Tuzle koji je vršio ispitivanje na stanarskom području, utvrdio je da na 90 kvadratnih kilometara postoji zalihe od preko 150 miliona tona visokokvalitetnog uglja. Dalja ispitivanja pokazala su da pored drvenaste strukture sa malim procenom pepela, stanarski lignit sadrži 0,23 odsto sumpora i još niz pogodnosti koje ovaj lignit svrstava ispred svih do sada eksploatisanih lignita u Jugoslaviji, pa čak i u Evropi. Zbog svih tih osobina stanarski lignit pogodan je za upotrebu u sirovom stanju, zatim sušenom, švelovanom, odličan kao reduktor u proizvodnji ferolegura, feromanaga i drugim procesima.

I pored svega toga, Rudnik lignita u Stanarima već nekoliko godina nalazi se u veoma teškoj situaciji, a nedavno je preživio i krizu prinudne uprave. Dva programa kao i drugi pokazatelji opravdavaju nastojanja ovog kolektiva za otvaranjem dnevног kopa koji će biti u stanju da zadovolji potraživanja za stanarskim lignitom. Jer, prema predviđanjima i planovima u Rudniku, predviđen je plasman od 180.000 tona lignita na jugoslovensko tržiste. Međutim, postavlja se opravданo pitanje da li će ovaj kolektiv ispuniti svoje obaveze

prema potražiocima njihovih proizvoda. O problemima rada i plasmana razgovarali smo sa PEROM JOVIČIĆEM, direktorom Rudnika lignita Stanari.

— Za naš lignit vlada veliko interesovanje — kaže Jovičić — i tu priliku treba iskoristiti. Međutim, zbog nedostatka sredstava potrebnih za otvaranje dnevног kopa naš kolektiv gubi velika sredstva. Da smo prije dvije godine imali ova sredstva naš rudnik bi danas bio na stabilnim nogama i nalazio se u poziciji da akumulira sredstva za vraćanje do sada u njega uložene finansije. Samo u toku ove godine mogli smo plasirati tržištu preko 350.000 tona lignita jer je toliko bila potražnja, ali bez dnevног kopa nismo smjeli da ugovorimo sva potraživanja. Našu perspektivu vidimo u integraciji sa »Elektro-Bosnom« iz Jajca kojoj u ovoj godini treba da isporučimo oko 40.000 tona lignita, jer je ovaj kolektiv raspoložen da stupi s nama u integracioni zahvat.

I na posljednjem sastanku Osnovne organizacije Saveza komunista Rudnika lignita Stanari koji je održan prošle sedmice razmatrana su aktuelna pitanja iz života i rada kolektiva. S tim u vezi usvojen je plan rada organizacije

i zacrtani osnovni pravci djelovanja članova Saveza komunista u ovom kolektivu. Planom rada predviđeno je da se u narednom periodu razmotri perspektivni razvoj Rudnika i razvoj samoupranih odnosa u kolektivu. Isto tako, u narednih šest mjeseci komunisti će pokušati da iznaju realne mogućnosti proizvodnje u ovoj godini sa sada šnjim kapacitetima, a razmatraće se i analizirati raspodjela i nagrađivanje unutar ove radne organizacije. U nastavku sastanka Osnovne organizacije Saveza komunista Rudnika lignita Stanari odlučeno je da se u Savez komunista primi četiri mlada radnika i da se u narednom periodu omasovljenju organizacije, ideološko-političkom obrazovanju i političkoj situaciji u ovoj radnoj organizaciji u Stanarima posveti veća pažnja. Vrijedno je naglasiti da je nedavno održana i sjednica Organizacije Saveza sindikata Rudnika na kojoj je odlučeno da se formira komisija koja će utvrditi postojeće stanje u kolektivu i donijeti program rada Sindikata na planu jačanja samoupravljanja, društvenog dogovora i rješavanja problema rada radne organizacije.

S. VASILIC

Šestog jula u Skupštini opštine u Doboju održani su razgovori u vezi integracije Rudnika lignita Stanari sa preduzećem »Elektro-bosna« iz Jajca. Razgovore su vodili predstavnici ove dvije radne organizacije, zatim, Jovo Mišković, predsjednik opštine i Rudolf Jurić, predsjednik Privrednog vijeća Skupštine opštine Doboј. U toku diskusije potvrđena je uzajamna saglasnost sa postavkama sanacionog programa i potvrđeno da proizvodnji ferolegura jedino uz korišćenje »Elektro-bosna« iz Jajca ima perspektivu u lignita kao reduktora.

Integracija ova dva kolektiva biće obostrane koristi i stanarski rudari u njoj vide svoju budućnost, a stanarsko područje šansu svoga razvoja.

Na slici: Grupa radnika Rudnika lignita Stanari.

Stojko Ilčić

Kooperant Stojko

U Zemljoradničkoj zadruzi »15. maj« u Stanarima uvijek se poklanjala izuzetna pažnja kooperaciji sa individualnim poljoprivrednim proizvođačima. Još od njenog osnivanja — 15. maja 1945. stalno se težilo da i Zadruga i kooperanti na kraju zajedničkog posla ostvare dobit. Zbog toga se i broj kooperanata stalno povećavao, a na svečanoj sjednici Zadružnog savjeta dugogodišnjim kooperantima iz Cerovice, Stanara, Ljeba, Gornje Ostružnje, Jelanske, Breštova, Mitrovića, Cvrtkovaca, Donje Ostružnje, Dragalovaca, Osredka, Raškovaca, Rastuše i drugih sela stanarskog područja dodijeljene su i spomen-diplome.

Među dugogodišnjim kooperantima i saradnicima Zemljoradničke zadruge u Stanarima je i Stojko Iličić. Ovaj individualni proizvođač i ugledni domaćin iz Stanara uvijek je nastojao da na svojim parcelama postigne dobre prinose primjenjujući savremene mjere agrotehnike.

— Odavno već sarađujem sa našom Zadrugom — kaže Stojko Iličić — I meni kao i drugim kooperantima i Zadruzi ova saradnja donosi samo korist. Za to ču sve dotele dok se bavim poljoprivredom sarađivati sa Zadrugom. Mogu vam reći da je interesovanje među individualnim proizvođačima sa stanarskog područja za kooperaciju sa Zadrugom u stalnom porastu.

Stojko takođe ističe i veliku pomoć stručnjaka i značaj otvaranja Poljoprivredne apoteke u Stanarima — jedine u selima dobrojske opštine.

Kad je kolektiv vrijedan i sposoban

■ Stimulativna raspodjela ■ Radnički dohodak veći od direktorovog ■ Nikad veća akumulacija ■ Plasirali preko 1.000 tona umjetnih đubriva

Zemljoradnička zadruga u malo broj poljoprivrednih organizacija dobro skog regiona. O- redno i u prošloj godini. O- stvarila je čistu dobit od oko 45 miliona starih dinara što je gotovo najviše otkako da druga postoji. Tako velikom akumulacijom iskazao se vrlo

dobro poslovanje, za postizanje vrlo povoljnih finansijskih i drugih rezultata.

Gotovo svi uspjesi stanarske zadruge u posljednje vrijeme usko su vezani za ime neumornog direktora Rajka Gajića. Taj vrijedni i sposob-

ni privrednik znao je da u kolektivu stvori najbolju klimu za dobar i uspješan rad, da trasira najbolje puteve saradnje sa individualnim poljoprivrednim proizvođačima i u iskorišćavanju vlastitih resursa. Međutim, zasluzni direktor spremno će i u svako vrijeme istaći da su svi posljednjih veliki rezultate u radu zadruge i unapređivanju poljoprivredne proizvodnje na imenima individualnih poljoprivrednih proizvođača ostvareni isključivo zahvaljujući svim članovima kolektiva, kojima su interesi i uspjeh zadruge na srcu.

U zadrudi »15. maj« spremno i vješto prilagodili su se novim uslovima privredovanja. Sistem raspodjele posta-

(Nastavak na 2. strani)

Samodoprinos za put Rudanka – Stanari

■ Raškovljani se nisu solidarisali sa susjedima

Mjesna zajednica Stanari zavela je samodoprinos za izgradnju puta Rudanka – Stanari. Samodoprinos je zaveden za četiri naseljena mesta: Stanare, Donju Ostružnju, Raškovce i Gornju Ostružnju. Samodoprinos je zaveden putem referendumu, na kome su se birači izjasnili sa 66 odsto glasova za izgradnju puta. Na biračka mjesta izašlo je 84,6 odsto od ukupnog broja birača, a u preostalih 15,4 odsto slučajeva, koji nisu izašli, ima dosta odustnih, zaposlenih u drugim krajevima zemlje i u inostranstvu.

Rezultati glasanja na referendumu po naseljenim mjestima pobliže ukazuju kako se ko ponio prema potrebi izgradnje tog objekta, koji je od vitalnog značaja za Stanarski kraj. Putem koji će se graditi, Stanarski kraj dobiva izlaz u svijet, povezuje se s centrom opštine, skreće značajne putne veze preko svog područja a i s tim, zna se, povećava svoj značaj u prijednom životu opštine, Republike, pa i šire. Zemljoradnicima i uopšte posjednicima nepokretnе imotine, neposredna korist procizati će iz porasta tržišne vrijednosti zemlje i inovine. Ipak, u svim naseljenim mjestima taj značaj nije bio dovoljan da se pojedini birači solidarišu sa svojim susjedima. Evo šta pokazuju rezultati:

Naseljeno mjesto	Upisan u birački spisak	Izašao na glasanje	BROJ BIRAČA	posto glasalih izašlih	Glasalo za protiv	posto glasalih "za" od ukupnog broja
Stanari	754	669	88	582	80	77
Donja Ostružnja	605	495	81	340	140	56
Raškovci	433	311	77	173	132	39
Gornja Ostružnja	301	297	93	237	10	95
U K U P N O :	2093	1772	85	1332	362	66

Naseljena mjesta Stanari i Donja Ostružnja, jednim dijelom nalaze se na putu Tešanj – Prnjavor i već su automobilskim saobraćajem povezani s tim pravcima. Zbog toga su, sasvim normalno, odatle očekivani glasovi protiv izgradnje puta od kojeg dijelovi tih mesta nemaju korist koju imaju na primjer Raškovci. Ipak, iz Tedinog Hana (dio Stanara) smo dobili najbolje rezultate. On 111 birača, na tom biračkom mjestu, samo je 8 glasalo protiv. Oni su nas naučili kako se shvaća i misli o solidarnosti. Tačno ispred škole u Tedinom Hanu, koja je bila biračko mjesto, autobusi staju po nekoliko puta dnevno i odvoze putnike za Dobojski, Prnjavor, Banja Luku, u svijet, na radna mjesta.

Raškovački birači nisu pokazali smisao, ni da shvate svoju životnu potrebu, ni da se solidarišu sa susjedima. Oni će susjedima ostati dužni veliku zahvalnost, jer su ih susjedi spasli od njih samih. Njihovih 39 odsto birača koji su se izjasnili za izgradnju sutrašnjice neće se naći izolovani među biračima Stanara, Donje Ostružnje i Gornje Ostružnje.

Oni Raškovljani, njih 132 koji su glasali protiv i oni koji namjerno nisu izašli na glasanje, moraće se pokoriti volji većine. Ta većina, iako nije potvrđena, postoji i u Raškovcima.

Vojislav RADIŠKOVIC, član
Savjeta Mjesne zajednice Stanari

Samodoprinos za komunalne objekte

■ Skoro cijelo stanarsko područje ulagaće u put Rudanka—Stanari ■ Osječanska Mjesna zajednica gradiće zdravstvenu ambulantu i puteve

U nizu sela osječanskog i stanarskog područja i u drugim krajevima dobojske opštine održani su 19. marta referendumi o zavođenju mjesnog samodoprinosa za rješenje raznih komunalnih i drugih pitanja. Velika većina birača tih naselja izjasnila se za donošenje odluke o samodoprinosu.

Na području Mjesne zajednice Stanari birači su se izjasnili za određene obaveze u novcu i radnoj snazi u svrhu izgradnje značajnog puta Rudanka — Stanari. Birači sela Stanari, Raškovci, Ostružnja Gornja i Donja i Radničko naselje glasali su 66 odsto za trogodišnji samodoprinos u ukupnoj vrijednosti od 944 hi-

ljade novih dinara. Stanovnici Jelanske sa 67 odsto glasova odlučili su da sredstvima samodoprinosa izgrade i oprave put kroz svoje selo.

KRUPAN PODUHVAT U SELU LJEB

U selu Ljeb, međutim, opredijelili su se za još krupnije obaveze za opravku seoskih puteva. Njegovi žitelji su sa oko 70 odsto glasova odlučili da zavedu čak petogodišnji samodoprinos u novcu i radnoj snazi u vrijednosti od 465.000 dinara. To je skoro kcliko i polovina obaveze nekoliko sela za put Rudanka—Stanari. Ljebljani će davati 5 odsto iz ličnog dohotka od po-

ljoprivrede i 1 odsto od ostalih zanimanja, a radna obaveza iznosi pet radnih dana godišnje. Vlasnici volujskih zaprega izvoziće godišnje po 7 kubika šljunka, vlasnici konjskih zaprega po 10, a imaoči motornih vozila po 30 kubika šljunka.

Na osam birališta na području Mjesne zajednice Osječani vršeno je prošle nedjelje glasanje da li zavesti mjesni samodoprinos za podizanje zdravstvene ambulante i za izgradnju puteva. Na kraju glasanja ustanovljeno je da 80 odsto birača dalo svoj glas za uvođenje takve obaveze. Vrijednost njihovog trogodiš-

njeg izdvajanja u novcu i radnoj snazi iznosiće preko 142 hiljade dinara. U osječanskom zaseoku Brđani samodoprinos od 28.500 dinara će upotrebiti za puteve u svom selu. Osječanske Čivčije će takođe za puteve uložiti preko 32.000 dinara.

VELIKA ULAGANJA U KOMARICI GORNJOJ

Na svom referendumu Bušetičani su se izjasnili za materijalne i radne obaveze u cilju podizanja društvene zgrade i izgradnju puteva. U te svrhe oni će izdvojiti 214.500 dinara. To su učinili i Porječanci koji će za popravku svojih puteva uložiti novcem i radom preko 65.000 dinara.

Birači Gornje Komarice takođe su izašli na referendum o zavođenju samodoprinosa za izgradnju nekoliko puteva kroz svoje selo. Oni će tri godine odvajati čak 9 odsto iz ličnog dohotka od poljoprivrede i 2 odsto od ostalih zanimanja. Ukupna vrijednost njihovih obaveza u novcu i radnoj snazi iznosiće oko 255.000 dinara.

Potrebitni rasplodni bikovi

■ Mnogo problema u oblasti vodoprivrede ■ Pripreme za novi program rada Savjeta

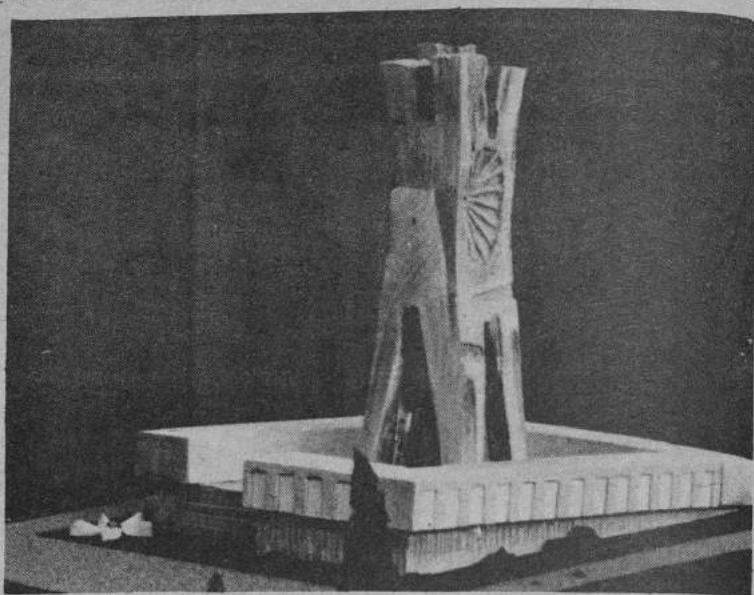
Razmatrajući izvještaj o radu u prošloj godini članovi Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo diskutovali su i o fi-

Zbog nekih nerazjašnjenih pitanja iz ove problematike i izvjesnih neusaglašenih stava-

va organa uprave i predstavnika Vodoprivrednog preduzeća »Bosna-Drina« Savjet je odložio donošenje konkretnijih zaključaka do sljedeće sjednice.

R. S.

R. S.

DRAGO HANDANOVIĆ:
– SKICA ZA SPOMEN – KOSTURNICU U STANARIMA

NA KONKURSU NA SPOMEN –
KOSTURNICU U STANARIMA

Pobjedio Dobojska Drago Handanović

Još ima dosta mesta iz naše prošlosti, iz narodnooslobodilačke borbe koja traže obilježja. Vrijeme prolazi i nosi sa sobom mnoge uspomene, događaje. Ako se nečim ne obilježe, rječju, spomenikom, društvenim objektom, zasadom šume, nečim što je i sam život, zaboravlja se. Zbog toga svaka akcija za izgradnju spomenika, bilo koje vrste, dokaz je našeg duga borbi naših naroda za slobodu.

Jedan od takvih obilježja je i spomen – kosturnica u Stanarima koja će se graditi. Nedavno je završen konkurs za idejno rješenje ovog spomenika na koji je stiglo više radova. Prva nagrada nije dodjeljena, drugu je dobio Drago Handanović, vajar iz Doboja koji je ujedno time dobio pravo realizacije.

— Meni je veoma drago što sam nagrađen i što su moći pristupiti realizaciji svog projekta, rekao nam je Drago Handanović. Ovo će biti najveći spomenik koga sam do sada radio i zahtijevaće puno angažovanje, znanje i umještost. Sve što sam do sada uradio na ovom projektu je tek start, početak, putokaz. Put do realizacije je dug i mislim da će to biti kruna mog dosadašnjeg rada.

Kosturnica će se raditi iz natur betona, a skulptura, visoka osam metara, od bronce. Donji dio spomenika, kosturnica, nosi u središnjem dijelu skulpturu koja svojim formama, masama i strukturom, simbolizuje najznačajnije događaje iz narodnooslobodilačke borbe naroda stanarskog kraja. Osnova spomenika je veoma funkcionalna i svojom jednostavnosću podsjeća na modernu arhitekturu. Kosturnica je pravougaonog oblika i u nju će se sahraniti četrdeset palih boraca i žrtava fašističkog terora. Natpisi sa osnovnim podacima o palim borcima biće ispisani na mramornim pločama u najneposrednijoj vezi sa prostorom određenim za sahrnjivanje. Staza oko kosturnice vodi u kružnom toku do mjesta prilaza, a glavni prilaz spomeniku i skulpturi obilježen je izmodeliranim cvjetom što u tlocrtu asocira na petokraku zvjezdu iz koje će buktinje, u svečanim trenucima, osvjetljavati dvije ploče sa imenima palih boraca i žrtava fašizma. Plato kosturnice biće prekriven strukturalnim betonskim pločama.

Skulptura asocira uspomene na žrtve i veličinu pravedne borbe. Četiri lako uočljive forme, različito urađene, sa naizmjeničnim ponavljanjem rustičnih i blago poliranih površina podsjećaju na stilizovanu ljudsku figuru.

Na površini, okrenutoj u pravcu Tešnja i Teslića, dominira cvijet u reljefu od šesnaest latica što predstavlja šesnaest sela ovog kraja u kojima se razvijala i rasla narodnooslobodilačka borba i odbori.

Površina okrenuta naselju Stanari sa trinaest latica simbolizuje trinaest naseljenih mesta koja su učestvovala u borbi sa preko hiljadu boraca.

K. DERAKOVIĆ

NA AKCIJAMA-1.500 MJEŠTANA

Mještani Stanara i okolnih sela već prvih proljećnih dana nastavili su rad na izgradnji puta Rudanka – Stanari. Svake nedjelje organizuju se velike radne akcije u kojima učestvuje i do 1.500 ljudi. Inače, put od Stanara do Ljeskovih Voda biće izgrađen do kraja ovog proljeća. Prema podacima koje smo dobili od Boška Savića, odbornika Skupštine opštine i člana Opštinskog putnog fonda, diočica puta od Rudanke do Stanara je ukupno duga 24 kilometra. Do sada je izgrađeno oko 12 kilometara, ove godine biće završeno još šest, a iduće isto toliko.

– U akcijama učestvuje veliki broj ljudi – kaže Boško Savić. Čak, dobrovoljno rade i penzioneri koji inače nisu obavezni da učestvuju u akciji. Mjesna zajednica u Stanarima obezbijedila je oko 30 miliona starih dinara za ovu važnu opštinsku

saobraćajnicu, a Opštinski putni fond će takođe pomoći izgradnju puta Rudanka – Stanari i u tu svrhu dodijeliti oko 70 miliona starih dinara.

U Stanarima smatraju da će se u naredne tri nedelje, koliko će još trajati dobrovoljne radne akcije ovog proljeća, dosta ura-

diti na izgradnji puta. Inače, svoju pomoć do sada su dali i Rudnik lignita u Stanarima, Osnovna škola „Partizan“, zatim Zemljoradnička zadruga „15. maj“, a to će vjerovatno učiniti i Željezničko transportno preduzeće iz Sarajeva.

INICIJATIVA MLADIH IZ RUDANKE:

Uskoro - sportsko igralište?

Rudanka je jedno od najvećih sela u dobojskoj komuni, a njena Mjesna zajednica spada među aktivnije u ovom području. Isto tako i Aktiv Saveza omladine ulaže velike napore da se obezbijede normalniji uslovi za rad i kulturno-zabavni život mlađih u ovom i drugim okolnjim selima.

Imajući u vidu ranije bogatu sportsku tradiciju u Rudanci, Aktiv Saveza omladine je pokrenuo inicijativu za izgradnju sportskog igrališta. U tom smislu upucena je i molba Tvorница voćnih sokova i konzervi „Bosanka“ u Doboju za odobrenje zemljišta na kome bi se gradilo igralište.

– Ovakav zahtjev omladinaca je sasvim u pravu – kaže Ljubo Kovačević, odbornik Opštinskog vijeća Skupštine opštine u Doboju. Izgradnjom Tvornice dalekovodnih stubova i konstrukcija u Rudanci znatno se povećao broj radničke omladine u ovom selu pa je potrebno da mlađi imaju makar sportsko igralište. Iste takve želje ima i seoska omladina.

U Rudanci vjeruju da će u „Bosanci“ naići na razumijevanje i dobiti zemljište za izgradnju sportskog stadiona.

Dragalovčani najsolidarniji

— NAJVEĆI PRILOG AKCIJI PRIKUPLJANJA SREDSTAVA ZA IZGRADNJU SPOMEN DOMA BORACA NOR-a I OMLADINE JUGOSLAVIJE U KUMROVCU, DALA MJESNA ZAJEDNICA DRAGALOVCI

Akcija prikupljanja sredstava za izgradnju Spomen doma boraca NOR-a i omladine Jugoslavije u

zajednici

SLAVIJE I SAVEZ SINDIKATI
NAŠE RADNIKE NA KONVNIH PJESAMA

Frankfurta i Radio-Beograd organizuju ika koji će u SR Njemačkoj dati oj zemlji.

Kumrovcu naišla je na opštu podršku radnih ljudi na dobojskoj opštini. Skromnim prilozima sve radne i privredne organizacije podržale su ovu akciju opste jugoslovenskog karaktera.

Do sada najveće priloge dala je Mjesna zajednica Dragalovci, koja je za veoma kratko vrijeme prikupila 3.676,00 dinara samo na uzem području sela. Zatim Ulica Ustanička sa jednim dijelom Potkamena 529,00, Energoinvestova fabrika dalekovodnih stubova u Rudanci 1.300,00 Pravosudni organi — Okružni sud 350,00, Opštinski sud 420,00 dinara, Osnovna škola „Ivan Goran Kovačić“ 600,00 i Elektro Tuzla 830,00 dinara.

Akcija prikupljanja sredstava za Kumrovec je u toku, a njen završetak predviđa se za Dan mladosti.

M.A.

IZ RUDNIKA LIGNITA U STANARIMA

LIČNI DOHOCI RUDARA POVEĆANI ZA 18 ODSTO

— POVEĆANJE IZVRŠENO RADNICIMA ČIJA SU PRIMANJA BILA ISPOD 1.500 DINARA. STANARSKI RUDARI ĆE USKORO POTPISATI SAMOUPRAVNI SPORAZUM O UDRUŽIVANJU SA „ELEKTROBOSNOM“ IZ JAJCA ČIME SE OBEZBJEĐUJE I BUDUĆI RAZVOJ

Poslije odluke Saveznog izvršnog vijeća o povećanju cijena uglju za 20 odsto, Radnički savjet Rudnika lignita u Stanarima kod Doboja je izvršio preračunavanja i donio zaključak da se najveći dio sredstava od

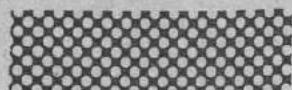
povećanja cijena uglju usmjeri na povećanje ličnih dohodaka rudara.

Odlifikom je precizirano da se povećanje ličnih dohodaka izvrši samo nekvalifikovanim, polukvalifikovanim i kvalifikovanim radnicima. Imajući u vidu da je usvojena i Odluka o raspodjeli ličnih dohodaka na osnovu minulog rada onda će lični dohoci u Rudniku od sada biti veći za oko 18 odsto. Povećanje obuhvata oko 215 radnika — uglavnom članova kolektiva čija su primanja bila ispod 1.500 dinara.

Radnički savjet je takođe izabrao i članove radničke kontrole u koju su ušli Miloš Nedić, radnik u računovodstvu, Jovo Kovačević, Lagumash, Milorad Ristić, bravar, zatim kopači Veljko Stanković, Nedeljko i Nedo Stevanović i Savo Čikojević, vitlar.

Ovih dana rudari u Stanarima razmatraju i diskusiju o usvajanju samoupravnog sporazuma o udruživanju u radnu organizaciju „Elektrobosna“ u Jajcu. Prema ovom sporazumu, Rudnik u Stanarima se konstituiše u osnovnu organizaciju udruženog rada sa svojstvom pravnog lica i vlastitim žiro-računom. Stanarski Rudnik će inače poslovati pod zvaničnim nazivom:

,Elektrobosna“, elektrohemijска i elektrotermijska industrija Jajce, OOURE Rudnik lignita Stanari. Uključivanjem u „Elektrobosnu“, stanarski rudari će sebi obezbijediti ne samo sva samoupravna pitanja nego i uslove za budući razvoj.

POLJOPRIVREDNICI

Nastupilo je vrijeme sjetve kukuruza. Jedino sjetvom hibridnog sjemena možete obezbijediti visoke prinose. Primjenom HERBICIDA isključujete potrebu kopanja kukuruza.

Sijte hibridno sjeme kukuruza i prskajte svoje parcele protiv korova u kukuruzu, jer na taj način obezbeđujete visoke prinose uz smanjenje troškova proizvodnje.

UPI — POLJOPRIVREDNA
STANICA DOBOJ

rdeset Doboja

anka Janjušević-Tešić, Murat Junuović, Jozo Pleić, Milutin Stevanović, Božidar Todić, Spasoje Vasić, Bogdan Marković, Stanko Stevanović, Milan Stojaković, Sava Petrović, Fahir Hajrulahović i Jelka Knežević.

Ordenom za vojne zasluge sa srebrnim mačevima odlikovani su: Šmet Bradarić i Nusret Didić.

Medaljom za vojne zasluge odlikovani su: Đorđe Bukeilović, Milan Vljenović, Nikola Grgić, Veselin Ilijanović, Jovo Novaković i Izudin godić.

U DOBOJU ZAVRŠENA OPŠTINSKA TAKMIČENJA MALIH OLIMPIJSKIH IGARA U ATLETICI, SKOKU UDALJ I BACANJU KUGLE OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

ZAPAŽENI REZULTATI SREDNJOŠKOLACA

U okviru Malih olimpijskih igara prošle sedmice je završeno opštinsko takmičenje u atletici, skoku udalj i bacanju kugle za osnovne i srednje škole. Takmičenje je proteklo veoma interesantno, a postignuti su i zapaženi rezultati naročito u konkurenциji srednjih škola.

U takmičenju srednjih škola u atletici najbolje rezultate postigli su: 100 metara – Mile Brkić (Tehnička škola), 200 metara: Zoran Đurđanović (Ekonomска škola) i Mirsad Ramić (Gimnazija), 400 metara: Miroslav Rabenčić (Gimnazija), 800 metara: Maid Džinović (Gimnazija), 1500 metara: Enes Sadiković (Gimnazija) i Nedžib Mujkić (Ekonomска škola).

U kuglanju: Miloje Leković (Medicinska škola), Udalj: Zoran Đurđanović (Ekonomска škola), SKOK UVIS: Mile Marić (Gimnazija).

U konkurenциji srednjih škola za žene najbolje rezultate postigle su:

100 metara: Katica Vuković (Ekonomска škola), 200 metara: Ankica Ćurak (Medicinska škola), 400 metara: Izeta Avdaković (Ekonomска škola), 800 metara: Suada Eminagić (Ekonomска škola).

Skok u dalj: Gordana Popović (Medicinska škola)

Skok u vis: Gordana Popović (Medicinska škola).

Kugla: Milena Kerić (Medicinska škola).

U konkurenциji osnovnih škola za muškarce najbolje rezultate u atletici postigli su: 60 metara: Mladen Novak („Partizan“ Stanari), 400 metara: Rade Prodanović („Partizan“ Stanari),

Skok u vis: Spomenko Stojčić („Sutjeska“ Doboј), Vlado Čančarević („Partizan“ Stanari).

Kugla: Gordan Granović („Sutjeska“ Doboј).

Udalj: Vlado Čančarević („Partizan“ Stanari).

U ženskoj konkurenциji osnovnih

škola prva mjesta zauzele su: 60 metara: Gabrijela Ličanik („Sutjeska“ Doboј), 400 metara: Gordana Blagojević („Partizan“ Stanari).

Skok u vis: Celina Marković („Sutjeska“ Doboј).

Kugla: Refija Burić („Sutjeska“ Doboј).

Udalj: Gabrijela Ličanik („Sutjeska“ Doboј).

Prvaci u svim disciplinama stekli su pravo da se bore u republičkim takmičenjima Malih olimpijskih igara.

M. A.

CRTICA

Ponovo napadi na

NEOBIČAN PODVIG UČENIKA IZ STANARA

Za stručiju

jaja - pušku

Od lovca Mirka Kitića, Sava Stevanović učenik Osnovne škole „Partizan“ iz Stanara čuo je da je za 100 jaja ptica-štetočina moguće dobiti pušku. Pravu vazdušnu pušku! Tu nagradu, kako mu je rekao Kitić, obezbjeduje Lovačko društvo „Preslica“ iz Doboja.

Malo se dvoumio, jer priča je priča, a lovci su lovci... Ipak, ovoga puta je povjerovao.

SAVO STEVANOVIĆ

Verao se Sava po drveću Krnjina i okolnih šumaraka. Skidao je gnijezda i vadio jaja vrana i svraka. A dosta ih je bilo praznih! Jaja je bilježio brojem, gnijezda reckama... Kad se konačno umorio od silnog pentra nja i jurnjave, sjeo je pod jedno drvo da predahne, da sredi uti-

ske i pregleda bilans! Ne malo se iznenadio kad je doznao broj prikupljenih jaja i porušenih gnijezda: Dvije stotine jaja i tri stotine gnijezda štetočina na drveću šuma oko Stanara je manje. Odlično!

Brzo je pronašao lovca Mirka Kitića, koji je zatim mališana uvjero u istinitost svoje priče. Vlastitim automobilom odvezao ga je na pravo mjesto. Ravno u prostorije Lovačkog društva u Doboju, gdje je Savi za njegov trud uručena željno očekivana nagrada.

Lijepa prilika za Savu i njegove drugove iz razreda da nauče rukovati oružjem, korist za opštinarodnu odbranu. Eto, to je sve!

Ovako bi mogle mališane nagrađivati i poljoprivredne organizacije za iste poslove, kao što je to učinilo Lovačko društvo „Preslica“ iz Doboja.

Pero TOMIC

CRTICA

U BUDUĆI NESPOR

Doboj je dugo čekao i konačno stanica koja, odmah da napomeni potpunosti zadovoljava sadašnje po mnogima nije jasno zašto se na nju usluga, jer valjda je stanica i izgredene usluge. Mnogi gundaju, baksu, pa nisu rijetki slučajevi da rasprava sa konduktlerima.

Druga stvar koja je vezana za naplaćivanje osiguranja. Mnogi od karte automatski i osigurani od ev kako ga neko nazva „namet na odbijaju da plate tih pedeset blagajnama. Ruku na srce, sada k vaga prije nego što se dadne, nikakvog objašnjenja. Ne sumnjujući ukažemo ovoj inače veoma cijenj prevozom putnika, da se na ovaj kojih u krajnjem slučaju organiz protiv, mogu se samo odbijati, a objašnjenje izbjegli bi se sigurno proteklom periodu.

Djevojka sa planine

Vratila se na planinu, raširila ruke i pozvala djetinjstvo u zagrijaj. Htjela ga je ponovo doživjeti, bar u sjećanju osjetiti. Ali odjednom, sve postaje nekako nedohvatljivo i nepotpuno.

Stajala je pored jele i rastužila se. Prazan pogled uprije u visinu. Oh, Jelena kako si ti naraslala! A bila si mi do ramena kad sam otišla. Sjećaš li se da sam te zvala Jelena? Lijepo je bilo dok smo bile skupa. Sada si odnijela u visine svaku igru. Izgleda da više ništa nemamo zajedničko. Život mi je donio nešto što se više nikada neće vratiti.

Vidi, eno potok! On je sačuvao moje djetinjstvo. Vječan je i u svojoj promjenljivosti. Pružila mu je svoju ruku i osjetila nježno milovanje jedinog prijatelja. Osvaja joj cijelo tijelo. Pluća se nadimljiva vena nabrekla. Puna sam a još te hoću. Potreban si mi jer duša mi je presušila. Miris borovine golica joj nozdve, mokra haljina pripije se uz vrelo tijelo. U prirodi se osećanjima ne stavljam okovi. Strast. Otkuda to u nama? Ne, neću. Mene su strasti uništile. Bojim se, pusti me. Bežala je. Grane su je šibale ibole. Bol ju je ubrzavao. Lomila je krvavim nogama granje, golim rukama čupala trnje, sudarala se sa hrastovima i palama. Masnice su je pekla, krv se slivala na suho lišće, trnje u rukama iraščupanojkosi. Opet sam kažnjena. A zašto? Samo sam htjela da ponovo doživim, osjetim bar. Da istina je. Ne prisiljavaj nikoga da te miluje. Pokušala je da ponovo bježi. Nije pobegla. Od čega da bježi? Od unutrašnjeg nemira ne može se nikuda pobjeći. Rane su stvorene, njih treba liječiti. Na potoku neću moći ranu isprati. On je mutan i otrovan.

Osta ležeći na vlažnoj zemlji. Ptice je nadlijetaše u svom vječnom letu. S njima bi da nije uz zemlju prikovana. Robuje svojoj nemoći. Jedna mala ptica sletje na najbližu grančicu. Oduvijek je volila posmatrati ptice. Volila je njezinu prirodnu slobodu. Ptica samo na grani je ptica. ZABORAVILA JE RANE. Odjednom se osjetila nedirnuta kao i ona. Malena je kao i moje srce. I diše kao i ona. Pa ptica je uz nemirena. Zašto se mene plaši? Zašto je to tako u životu? Tek što osjetiš da si radostan neko ti je oduzme. A da, sjetila sam se. Mada ne baš tako umješno kao nekada, zacvrkutah kao ptica a kod mene zacvrčaše mali ptići. Smetam, narušavam prirodni mir. Ni ovdje mi nije mjesto.

Ostavila je pregažene staze i uputila se prema selu. Koga prvi sretne reći će mu: „Volim te!“ Biće čudno ali neće biti laž. Neka je ljubav čudna neka samo nije lažna. Ja volim sve ljudе u našem selu. I oni mene vole. Govorili su da će biti zgodna djevojka kad odrastem. Evo odrasla sam.

Eno Todora! Todore volim te!

Što se čudiš? Pa znaš da si mi ti uvijek najbolju jabuku davao. Uvijek smo bili zajedno. Znaš li kako sam dobila batina zbog suvih šljiva što sam ih krala i tebi donosila. Pa zar si ti sve to zaboravio? To između nas je bila ljubav samo ja too nisam znala a bila sam i stidljiva. Sjećaš li se kako je vrijeme krilato letilo? U tim trenucima radosti ko nikada pjesnik nije bio, nit će biti, izrekne najpjesničkiju riječ svoga života. Rekla sam ti: „U duši si mi mío“ pa pobegla. Ih šta sam ja sve tim rekla.

De reci nešto Todore.

Ne ne, nisam ja tamo bila svakakva. Bože sačuvaj. Nijednom nisam u kola sjela. Kunem ti se.

Dijete, ode mi dijete.

Zar ga već imaš?

Davno si ti otišla.

Čestitke heroju iz Parka heroja

— NA SVEĆANU TRIBINU U PARKU HEROJA U DOBOJU ŠTAFETU MLADOSTI DONIO JE MIRKO KAJGANIĆ, MAŠINSKI TEHNIČAR ENERGOINVESTOVE TVORNICE „TRUDBENIK” — O ŽIVOTNOM PUTU DRUGA TITA BROJNIM STANOVNICIMA DOBOJSKE OPŠTINE GOVORIO JE ĐORĐE STAROVIĆ, SEKRETAR ŠTAFETARIJATA OKSK DOBOJ — ŠTAFETNU PALICU SA POZDRAVIMA DRUGU TITU PRVI JE PONIO MURIS HADŽIKADUNIĆ, STUDENT VISOKE ŠKOLE ZA FIZIČKU KULTURU — ŠTAFETA MLADOSTI NASTAVILA PUT PREMA TEŠNJU, TESLIĆU I KOTOR VAROŠI

U subotu je Doboju na svečan način dočekao Štafetu mladosti koja je nošena rukama hiljada učenika, trudbenika i zemljoradnika poslije posjete Zenici, Žepču, Zavidovićima i Maglaju stigla u grad na tri rijeke. Štafetnu palicu na svečano ukrštenu tribinu u Parku heroja donio je Mirko Kajganić, mašinski tehničar Energoinvestove tvornice „Trudbenik”, koju je primio Stobdan Čelić, radnik dobojske „Montaže”. Nikola Gavrić, sekretar Predsjedništva OKSO Dobojo pročitao je pismo upućeno voljenom Predsjedniku, kojim omladina i stanovništvo dobojske opštine upućuje iskrene čestitke drugu Titu za njegov 81. rođendan.

Prije dolaska Štafete mladosti, kadeti srednje škole za unutrašnje poslove demonstrirali su veoma uspješno okupljenim građanima nekolicino borilačkih tačaka, hor dobojske Gimnazije i hor i orkestar Osnovne škole „Josip Jovanović” izveli su niz muzičkih tačaka, a zatim je stiglo 17 lokalnih štafeta kojim radni čestitaju drugu Titu 81. rođendan. Poslije toga, na svečanu tribinu stigla je opštinska štafeta koja je prije dva dana krenula sa ustanice Prešice i nošena rukama stotine mladića i djevojaka obišla sve seoske centre dobojske opštine, a zatim je burnim aplauzom pozdravljen dolazak Štafete mladosti. Obraćajući se okupljenim građanima, vojnicima i omladinici, Đorđe Starović, sekretar Štafetarijata Opštinske konferencije Saveza komunista u Doboju je rekao:

— Proslava Dana mladosti ove godine pada u jubilarnoj 30-godišnjici zasjedanja AVNOJ-a u Jajcu, 30-godišnjici Pete neprijateljske ofanzive i proboda na Sutjeski, bitke na Neretvi, kao i niza drugih značajnih datuma iz naše istorije. Ova godina značajna je i po nizu političkih skupova koji su održani, a posebno po onim koji se pripremaju. U ovoj godini treba da se održe republički Kongresi SK, izvrše pripreme za X kongres SKJ, VIII. kongres omladine BiH, kongresi omladine ostalih republika, te kongresi sindikata, boraca i drugi skupovi. Istovremeno, ova godina je godina javnih rasprava i uvajanja novog Ustava SFRJ i ustava naših socijalističkih republika, što je krupan korak u daljem samoupravnom razvoju društva. Zbog toga su mladi na našoj opštini učinili sve da proslavi Dana mladosti traže što duže, o čemu govori i vrlo sadržajna i bogata aktivnost u toku cijelog ovog mjeseca.

U nastavku svečanog govora, Starović je naglasio da građani dobojske opštine ovaj praznik dočekuju sa nizom dobrih rezultata koji su ostvareni u privrednom životu komune. On je podukao činjenicu da danas Doboje ima tri puta više zaposlenih i pet puta više učenika nego što je poslije oslobođenja imao stanovnicu. U privredi i vanprivredi dobojske opštine danas je zapošljeno oko 13.000 radnika, dok u 16 osmogodišnjih i pet srednjih škola nastavu pohađa 19.000 učenika. Društveni proizvod komune približava se nivou od 65 milijardi starih dinara, a svojim ukupnim razvojem, opština je konačno izašla iz porodice koja naime nerazvijenosti primaju republičke dotacije.

— Dočekujući Štafetu mladosti, naglasio je Đorđe Starović, radni ljudi dobojske opštine pridružuju se izrazima jednodušne ljubavi i osjećanja zahvalnosti koje narodi i narodnosti naše domovine upućuju svom voljenom drugu Titu za njegov 81. rođendan, da njegova veliko, herojsko, revolucionarno djelo. Ova štafeta, koju Doboje uvijek dočekuje kao svoj najdraži praznik, neka prenese i našu jednodušnu želju, da zbog velikih djela, drug Tito na predstojećem Desetom kongresu SKJ bude izabran za doživotnog predsjednika SKJ. Ovim simbolično izražavamo isto osjećanje koje smo imali i prilikom proglašenja druga Titu po drugi put narodnim herojem. Zato su tako sređeni, topli, puni ljubavi naši pozdravi i želje dragom drugu Titu za njegov rođendan. Mi mu sa ovog skupa upućujemo poruku iz dubine srca. Želimo Ti voljeni druže Tito, dug život, krepko zdravlje, da nas i dalje vodiš u nove, sve veće uspjehe u razvitku socijalističkog samoupravnog društva.

U nastavku svečanosti Nikola Gavrić, sekretar Predsjedništva Opštinske konferencije SO pročitao je pismo građana dobojske opštine upućeno drugu Titu za njegov rođendan, a zatim je štafeta palica koju je ponio Muris Hadžikadunić, nastavila put prema Tešnju.

S. VASILIĆ

INDUSTRIJA TRIKOTAŽE

FABRIKA
MODNE
KONFEKCIJE

ŠTAFETA MLADOSTI i ove godine veoma svečano je dočekana i ispračena u Doboju. Na našoj slici je trenutak kada glavna štafeta dolazi na svečanu tribinu u Parku narodnih heroja.

Snimio: O. KIKIĆ

PRIVREDNA
BANKA
SARAJEVO

FILIJALA
DOBOJ

IZ BILJEŽNICE INSPEKTORA

„VESELI BOSANAC“ OTPJEVAO!

— BIFEI „SRETAN PUT“, „VESELI BOŠANAC“ I JOŠ NEKI — ZATVORENI!

U kancelarijama Opštinskog sekretarijata za inspekcijske poslove malo se sjedi. Inspektora je nedovoljno, a objekata nad kojima vrše nadzor mnogo, te im to stvara posebnu potreškoću. No, stigne se onoliko koliko im fizičke mogućnosti i vrijeme dozvoljavaju.

Iz razgovora sa sanitarnim inspektorom, Mirzom Garagićem saznali smo da, što se tiče obezbjeđenja higijenskih radnih objekata, higijenskih nužnika, rashladnih uređaja i namještaja, koji po propisima moraju biti jednoobrazni, u ugostiteljskim objektima stvari ne stoje baš u najboljem redu.

Garagić nas je obavijestio da je Pravilnik o minimalnim zdravstveno-tehničkim uslovima izgradnje, uređaja i opreme ugostiteljskih objekata stupio na snagu još 1971. godine. Međutim, priličan broj vlasnika ugo-

stiteljskih objekata oglušio se o ove zakonske zahtjeve. Stoga je, prema riječima Garagića, u posljednje vrijeme zatvoreno niz ovakvih objekata u kojima će ključ u bravi stajati sve dотle dok se ne otklone utvrđeni nedostaci.

Ključ u bravi stavljen je bifeima u Komarici i Podnovljtu, vlasništvu UPI OOURE „Bosanka“ Doboju, FK „Budućnost“ Johovac i „Proleter“ Makljenovac, a zatim privatnim ugostiteljskim radnjama „Sretan put“ (Milan Radošević), Stanovi, „Lovac“ (Simo Čolić) u Cerovići, „Veseli Bosanac“ (Anđelija Ačić) u Johovcu, „Dva hrasta“ (Krsto Nenadić) u Podnovljtu i bife u Johovcu vlasništvo Stipe Križića.

Uvjerili smo se da ni ostali inspektori ne miruju. O tome šta su utvrdili i otkrili građevinski inspektori

obavijestićemo vas u slijedećem broju našeg lista u „Skupštinskoj hronici“.

R. BISER

IZBOR

Na posljednjoj zajedničkoj sjednici Skupštine opštine i odvojenim sjednicama vijeća izvršena su imenovanja.

Na zajedničkoj sjednici svih vijeća imenovana je komisija za izradu Statuta opštine od 41 člana, a za predsjednika ove Komisije imenovan je Kasim Omićević, predsjednik Skupštine opštine. Na istoj sjednici za članove Komisije za propise Skupštine opštine imenovani su: Midhat Demirović, Mato Krajinović i Alija Krdžalić; za članove Komisije za kadrove, izbor i imenovanja Irfan Mehicić i Tomo Karan. U skupštine

* UKRATKO IZ STANARA *

Prvo polugodište u Rudniku lignita Stanari završeno je bez gubitaka. Proizvodnja se stalno povećava iako se na površinskom kopu kasni sa proizvodnjom radi havarije bagera. Proizvodnja u julu je veća za 1.000 tona u odnosu na juni, dok će u avgustu biti izvršena sa 9.000 tona ili za 2.000 tona više nego u junu.

Ovako povoljan poslovni efekat u Rudniku je samo signal za dalju mobilizaciju čitavog kolektiva, jer oko 300 zaposlenih sa mehanizacijom koja je obezbijedena i stručnim kadrovima, i u buduće pomjeraće

granicu rentabiliteta i poslovnosti u vidu većih poslovnih rezultata.

x x x

U cilju osposobljavanja radnika za rukovodenje modernim mašinama, u Rudniku lignita Stanari osposobljava se 10 radnika za rukovaće bagerima i buldožerima. Za rukovanje bagerima na osposobljavanju na Površinskom kopu „Pljevlja“ u Pljevljima nalazi se sedam radnika, uglavnom zanatlija. Takođe, jedna grupa od osam radnika obučena je

ranije na Površinskom kopu rudnika „Kolubara“.

x x x

Izgradnja vodova u Stanarima je pri kraju. Do sada su slavine procurile u Rudniku, Radničkom restoranu, novoizgrađenim poslovnim zgradama Zadruge, Ambulanti i Željezničkoj stanici. U toku je dovodenje vode za stambeno naselje rudnika. Potpuno rješenje vodovoda zavisi od izgradnje rezervoara za čiju izgradnju još nisu obezbijedena finansijska sredstva.

M. A.

NESREĆA U RUDNIKU LIGNITA U STANARIMA

DVA RUDARA POVRJEĐENA

Usljed iznenadnog odronjavanja uglja u Rudniku lignita Stanari dva rudara su povrijeđena. Stojko Zelenković odmah je prebačen u dobojsku bolnicu i njegov život je van opasnosti, dok je drugi povređeni Mladen Grujić zadobio samo lakše povrede.

Ovo je druga nesreća u ovom rudniku u posljednjih

mjesec dana. Naime, uslijed jakog nevremena nedavno je voda provalila u jamu, tako da je jedna smjena rudara bila u opasnosti. Zahvaljujući izuzetnom zalaganju svih zaposlenih u Rudniku nesreća je ipak izbjegnuta.

Uzrok posljednje nesreće, koja se dogodila u petak u poslijepodnevnim satima, za sada je nepoznat.

M. A.

S KOM

OSTRUŽNJA

SILEDŽIJE UGROŽAVAJU BEZBJEDNOST SAOBRAĆAJA

Izgleda da obijesnom Šuškoviću nije bio dovoljan napad na otpravnika Jandrića, pa je poslije toga otišao do blok kućice broj jedan u kojoj je dežurao skretničar Vojislav Maksimović, te je i njega fizički napao. Pored toga, na blok kućici polupao je prozorska stakla, pokidao telefonsku liniju i razlupao telefonski aparat.

Zbog takvog vandalskog postupka i siledžijskog bijesa Voje Šuškovića iz Ostružnje, toga dana znatno je kasnio poslovni voz MT i teretni voz broj 1588, a da i ne govorimo o materijalnoj šteti koju je Šušković te večeri napravio na željezničkoj imovini. I ne samo to. On je svojim dijelanjem direktno ugrozio bezbjednost željezničkog saobraćaja na ovom dijelu pruge.

S. D.

RAZGOVORI S NAŠIM RADNICIMA PRIVREMENO ZAPOSLENIM U INOSTRANSTVU

TRGOVINE U DOBOJU ODLIČNO SNABDJEVENE

— KAZIMIR BARUKČIĆ IZ DRAGALOVACA, SADA NA RADU U FRANKFURTU, KAŽE DA SVU ROBU KOJU ŽELI DA NABAVI MOŽE KUPITI I U NAŠIM PRODAVNICAMA. — PUTEM „GLASA KOMUNE“ BOLJE INFORMISAN O DOGAĐAJIMA U RODNOM KRAJU NEGO DOK JE ŽIVIO I RADIO U DOMOVINI.

Prije tri godine Kazimir Barukčić iz Dragalovaca pošao je u Saveznu Republiku Njemačku sa namjerom da se zaposli i za godinu dana vrti u svoj rodni kraj. Do odlaska u inostranstvo Barukčić je izvjesno vrijeme radio u Celju, a zatim nekoliko godina boravio kod kuće — Dragalovcima.

— Izuzimajući nostalgiju za rodnim krajem i odvojeni život od porodice, u Frankfurtu mi je zaista lijepo — kaže Barukčić. Ovdje ima dosta naših radnika i mislim da smo se dobro snašli. Radimo pri njemačkim željeznicama, smatram da solidno i zarađujemo. Recimo, ja u prosjeku zaradim po 1.200 maraka mjesечно što je prilično dobro...

— Imate li namjeru još dugo ostati?

— S obzirom da sam se dobro snašao i imam priliku lijepo da zaradim, ostao sam u Frankfurtu na radu već tri godine, dakle dvije više nego što sam planirao. Sada planiram da ostanem još dvije godine i obezbijedim sebe i porodicu za nekoliko narednih godina.

— Pored kontakata sa porodicom, kakvu još vezu imate sa domovinom?

— Jedno od najdražih pisama koje dobijamo u inostranstvu je i „Glas komuna“. Ovaj list mi pročitamo od prve do posljednje stranice. Mogu reći da sam sada bolje informisan o događajima u svom rodnom kraju, dobojskoj komuni i cijelom regionu nego dok sam živio i radio u domovini. Htio bih ovim putem da se zahvalim „Glasu komuna“, Privrednoj banci Sarajevo — Filijali u Doboju i Zajednici za zapošljavanje za brigu koju pokazuju prema nama.

Trenutno, Kazimir Barukčić se nalazi na kraćem odmoru u svom selu i u krugu svoje porodice. Iskoristio je to da porazgovara i sa mještanima i upozna se sa trenutnim problemima.

— Mislim da putem „Glasa komuna“ možemo saznati za akcije koje se preduzimaju u našim selima. Sve to treba da podržavamo. Nekoliko nas dalo je priloge za izgradnju mosta preko rječice Radnje, priložili smo nešto sredstava i za naše

sportsko društvo... Svakako, treba da učestvujemo i u akcijama prilikom izgradnje puta, škole, vodovoda...

— Kada ste pošli u domovinu sigurno ste donijeli dosta robe?

— Ne, nisam ništa donio — kaže Barukčić. Ovdje u Doboju, u robnim kućama „Beograd“ i „Ineks“ mogu kupiti sve ono što zaželim — kao i u Njemačkoj. Zato i savjetujem zemljacima da dolazeći u domovinu ništa ne kupuju i vuku sobom jer sve mogu nabaviti i u našoj zemlji i uz jeftinije cijene.

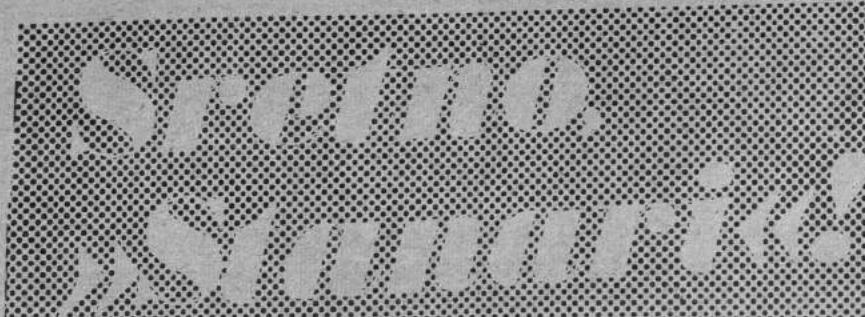
Na kraju, Barukčić nam je rekao da su naši radnici u međusobnim odnosima postali kao braća. Nekoliko ljudi s kojima radi je i nabrojao: Omer Skopljak i Šerif Mrkanović iz Brijesnice, Alija Hasančević iz Klopotnice, Drago Gavranović iz Rastuše, Stipo Barukčić iz Dragalovaca, Vitomir Jeremić iz Ukrinice, zatim Muhamed Delić, Stojan Vidović i mnogi drugi... Svi oni, kaže Kazimir Barukčić, jedva čekaju da dođe „Glas komuna“ i da čitaju šta se dešava u rodnom kraju.

IZ NAŠIH RADNIH KOLEKTIVA

Pero Jovičić

RUDNIK LIGNITA „STANARI“ RENTABILNO POSLUJE. – VELIKE MOGUĆNOSTI RAZVOJA

Rudnik lignita „Stanari“ u Stanarima, kod Doboja, danas korača sigurnijim koracima nego ikad u toku svog skoro dvadesetogodišnjeg postojanja. Kolektiv od preko 300 stanarskih rudara dugo je tavorio, ne rijetko dolazio čak u situaciju da mu je prijetila opasnost da bude zatvoren, iako je odavno utvrđeno da u ovom bazenu postoje ogromne zalihe od oko 150 miliona tona kvalitetnog lignita, što daje mogućnost da se tu razvije jedan od većih rudnika uglja.

Povod za razgovor sa direktorom Rudnika lignita „Stanari“ Perom Jovičićem, bilo nam je obaveštenje da je ovaj rudnik, i pored toga što radi na pripremama za otvaranje površinskog kopa i što postepeno napušta jame, ipak posluje rentabilno. Direktor Jovičić je, kao čovjek koji priča o svojoj velikoj ljubavi, odmah počeo da nam govori o tome da se stanarski ugalj, pored toga što služi kao gorivo u domaćinstvima i u industriji, najbolje primjenjuje kao reduktor u proizvodnji ferolegura, pa i čeličanama. Kad bi se naš ugalj preradio u sušenim, švelovanim ili brikete – kaže, zatim, Jovičić – postigli bi se još veći uspjesi u njegovoj primjeni. Pored toga, velika šansa stanarskog rudnika jeste u tome što su u ovom bazenu montan-geološki uslovi takvi da se površinski može pod veoma povoljnim okolnostima otkopati oko sto miliona tona lignita, odnosno da se može obezbijediti površinski kop kapaciteta od dva do tri miliona tona godišnje. Kad se zna da se Rudnik nalazi uz željezničku prugu Dobojski – Banja Luka, onda postaje realnija tvrdnja da je ono štognogi rudnici ne mogu postići ovdje, u Stanarima, moguće. Riječ je o tome da se u „Stanari“ površinskom proizvodnjom može dobiti jeftiniji ugalj.

Po rječima direktora „Stanara“, stanarski bazen ima i druge uslove za proširivanje proizvodnje, za što daju mogućnost velike količine kvalitetnog kvarcnog pijeska i gline. Ove sirovine se nalaze kao jelovina u proizvodnji lignita, a od nje se mogu proizvoditi vrlo traženi građevinski materijali.

Danas Rudnik „Stanari“ ima malu proizvodnju uglja iz jame, koja će uskoro biti zatvorena zbog teških uslova rada.

Očekuje se da će površinski kop uskoro biti pripremljen za proizvodnju koja treba da počne u idućoj godini. Površinski kop, na čijim pripremama se već dugo radi, nije snabdjeven kompletom opremom, ali to treba ubrzo da bude obezbijeđeno.

Rudnik „Stanari“ uložio je dosta sredstava u nabavku opreme, kao što su bageri, buldožeri, bunari zvodnjavanje i elektrooprema, a dosta sredstava dato je i za podmirenje troškova eksproprijacije zemljišta i za obučavanje kadrova. Ovih dana je završeno i podizanje postrojenja za drobljenje lignita isključivo za njegovu primjenu kao reduktora. U pomenute svrhe uloženo je oko 30 miliona dinara, koje je, putem kredita i u vlastitim izvorima, obezbijedila „Elektrobosna“ iz Jajca, u čijem će okviru ubuduće poslovati Rudnik lignita „Stanari“ kao jedna od devet osnovnih organizacija udruženog rada.

U „Stanarima“ su svjesni da, bez obzira na to što je do sada učinjeno dosta na podizanju sopstvenog stručnog kadra, još treba uložiti mnogo sredstava i stvoriti potrebne uslove za angažovanje inženjersko-tehničkog, ekonomskog i drugih kadrova. Istina, ovdje je obučeno više rukovalaca bagera i drugih mašina, takođe su obučeni ovdasjni električari, mehaničari i bravari za održavanje tek nabavljenih postrojenja za površinski kop. Za nove poslove obučili su i svo tehničko i ostalo osoblje, jer svima njima predstoji primjena nove tehnologije, a to nameće i nove velike zadatke.

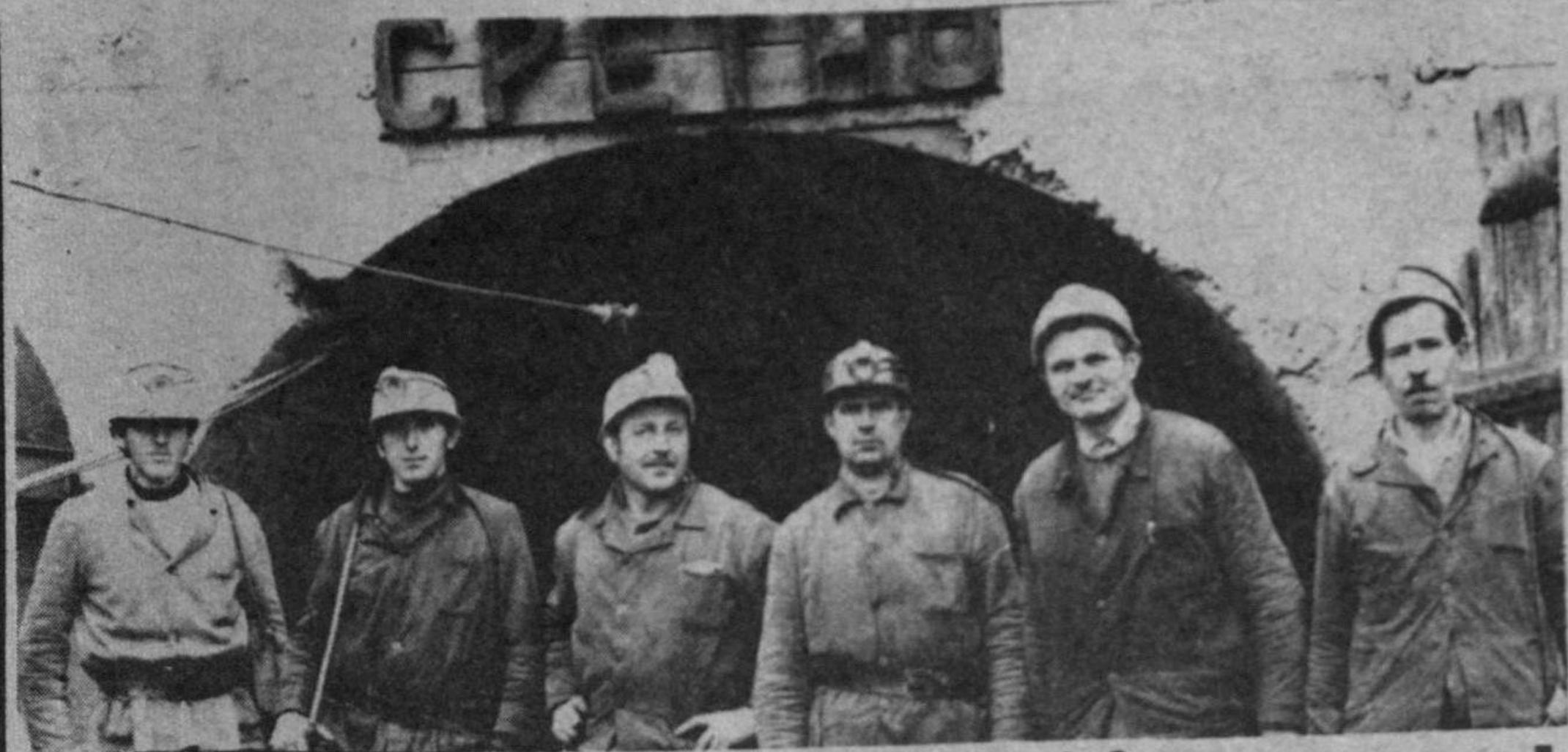
Po svemu sudeći, Rudnik „Stanari“ ima dobre izglede da izraste u velik rudnik, a samo mjesto Stanari, zajedno s Rudnikom i zahvaljujući njemu, u industrijski gradić. Da bi se to i obistinilo, po mišljenju Pere Jovičića, neophodno je u ovom obarinu stvarati rudnik od najmanje milion tona godišnje proizvodnje uglja, za čiji plasman zaista nema problema. Nadalje, treba razbiti dileme koje su se do sada javljale, često i u centrima odlučivanja, da u uglju, a posebno u stanarskom uglju jednostavno nema svrhe bilo šta tražiti. Takva mišljenja već je sama praksa demantovala.

Pero Jovičić nam je, na kraju svog osvrta na sadašnji položaj i mogućnosti razvoja „Stanari“ rekao da smatra da bi društvena zajednica, s obzirom na veliku mogućnost upotrebe stanarskog lignita i s obzirom na skoro idealne mogućnosti proizvodnje uglja u ovom bazenu, prosti moral posvetiti više brige i pomoći da se koncepti koji u „Stanarima“ postoje uskoro postanu stvarnost. Pomenimo samo da ovdje imaju programe i planove za proizvodnju 300.000 do 600.000, pa i milion tona uglja godišnje. Valja priznati da je relativno mali kolektiv stanarskih rudara do sada, u skladu sa svojim mogućnostima, radio na obezbjeđenju potrebnih uslova i materijalne baze, u zajednici sa jajačkom „Elektrobosnom“, koja je najveći potrošač stanarskog uglja, da se sve pomenute prednosti ovog bazena iskoriste. U svemu tome, kao uostalom i drugdje, sve će zavisiti od tog koliko će se snaga i sredstava usmjeriti na realizaciju planova u „Stanarima“. Ono što je do sada u samom Rudniku učinjeno, bez sumnje, ohrabruje. Dovoljno je još jednom reći se, i pored zaistiteških uslova prelaska na otvoreni kop, u Rudniku posluje rentabilno i da u ovom rudniku nema više strahovanja sopstveno sutra. Umjesto nekadašnje strijepnje i nesigurnosti u opstanku rudnika, sada se ovdje najčešće raspravlja o izvršenju planirane proizvodnje, o produktivnosti i dohotku. Nema sumnje, tema sadašnjeg perioda jeste amandmansko konstituisanje ove, da se tako izrazimo, novopečene osnovne organizacije udruženog rada jajačke „Elektrobosne“, s kojom „Stanari“ posljednjih godina otvaraju veoma uspješnu poslovnu saradnju.

Na kraju razgovora sa direktorom Rudnika „Stanari“ rekli smo našem sagovorniku: „SRETNO“, ali ne da bismo time zamijenili u životu uobičajeno „ZDRAVO“, nego da bismo stanarskim rudarima poželjeli pun uspjeh na njihovom mukotrpnom putu koji vodi do velikog rudnika. „Stanari“ su danas mnogo bliži ostvarenju tog velikog cilja, samo im treba u tome i pomoći.

B. J.

OBEZBIJEĐEN PLASMAN: grupa rudara iz Stanara

RUDNIK LIGNITA STANARI

PRVI PUT BEZ GUBITAKA

PRVI PUT – BEZ GUBITAKA

● PRVI PUT U POSLJEDNJIH 10 GODINA STANARSKI RUDNIK ZAVRŠAVA POSLOVNU GODINU SA POZITIVnim BILANSOM – U 1974. GODINI PROIZVODNJA DVA I PO puta veća, a plasman potpuno obezbijeden

Rudari stanarskog Rudnika, mislimo na bolju srušnjicu, jer prvi put u posljednjih 10 godina, zajedno sa rudarima Bosne i Hercegovine, dočekuju svoj praznik vedra čela i s dobrim poslovnim rezultatima. Ovu godinu stanarski rudari pamtice i po tome što ni jednog trenutka nisu došli u situaciju da strahuju za svoju sudbinu i da posumnjuju da li će poslovnu godinu završiti sa gubicima. A samo dvije godine ranije situacija je bila suprotna.

Sta je to što je dovelo do, takoreći, naglog preokreta u radu i razvoju?

U Rudniku ističu da je najpresudniju ulogu odigralo pitanje kadrova i potpuno riješen plasman uglja na tržištu. Od visokostručnog kadra, momentalno u kolektivu ima tri diplomirana inženjera, jedan pravnik, dvojica ekonomista, 11 tehničara i veći broj visokovafifikovanih i kvalifikovanih radnika.

VELIKA POMOĆ „ELEKTROBOSNE”

U ovoj godini stanarski rudari proizveli su 80 hiljada tona uglja, a to je znatno više nego ranije. Što je Rudnik stao na „čvrste noge”, najveću zahvalnost kolektiv duguje, kako nam rekoše, jajačkoj „Elektrobosni”, koja je za otvaranje novog površinskog kopa i novu, savremenu modernu opremu, uložila do sada oko dvije i po milijarde starih dinara. „Elektrobosna” je odigrala i veliku ulogu za plasman stanarskog uglja.

Najgore je pregrmilo – rekao nam je Pero Jovičić, direktor Rudnika. Protekle godine, kada smo se borili za „goli život”, samo je ružan san. Sada

IZVOZ – 50 HILJADA TONA LIGNITA

Rudnik po prvi put u posljednjih 10 godina nije u mogućnosti da svojim potrošačima obezbijedi traženi ugaj. Osnovna tri potrošača njegovih proizvoda su industrija ferolegura, industrija papira i celuloze i potrošači izvan granica naše zemlje. Izvozne potrebe i mogućnosti Rudnika u 1974. godini kreću se od 40 do 50 hiljada tona lignita.

S obzirom na značaj energetike u našoj zemlji Rudnik lignita u Stanarima sačinio je i dugo-godišnji plan razvoja – do 1985. godine. Program se zasniva na velikim zalihamama uglja, otvaranjem površinskog kopa kapaciteta milion do dva miliona tona uglja godišnje, preradi uglja u sušen, švelovan ili briquetiran, upotrebi velikih koljina kvalitetnog pjesaka i gline. Sve ovo omogućuje da u dogledno vrijeme Rudnik postane jedna od najvećih radnih organizacija u dobojskoj opštini. Istina, da bi se ostvarile ove zamisli, san kolektiva, neophodno je da se uloži mnogo truda, ali ako se ima na umu kakve je žrtve ovaj kolektiv već podnio, ne treba sumnjati da će, za sigurniju budućnost, sa više ljubavi i zalaganja priotnuti na izvršenje novih obaveza.

– Pred praznik rudara – 21. decembar – kaže Jovičić – moram istaći da su za sva pozitivna zbivanja u Rudniku podjednako zasluzni svi članovi kolektiva, društveno političke organizacije, unutar kolektiva, organi samoupravljanja i drugi. Koristim priliku da svim rudarima i cijelom kolektivu čestitam praznik.

Drago Handanović:
Strukture

D. K.

Učesnici sjednice Opštinske konferencije Saveza komunista u Doboju, s interesovanjem prate izlaganje Dorda Starovića, sekretara Sekretarijata

Pukovnik Milan Knežević postrojenim vojnicima i starješinama Kasarne „4. juli“ govori o značaju postignutih rezultata na stvaranju materijalne baze za obuku jedinica i postizanju njihove spremnosti za odbranu zemlje. U nastavku svećanosti u Kasarne, vojnicima i starješinama Dan Armije čestitao je Kasim Omićević, predsjednik Skupštine opštine Dobojska.

NARODNE MEDIJE I ARMADA

SVEĆANOSTIMA I SJEDNICI OPŠTINSKE KONFERENCIJE SAVEZA KOMUNISTA POSVEĆENIH DANU JNA U DOBOJU, PORED BROJNIH PREDSTAVNIKA DRUŠVENOG I PRIVREDNOG ŽIVOTA REGIONA, PRISUSTVOVALI GENERALI FRANJO HERLJEVIĆ I MIRKO VRANIĆ

U okviru proslave Dana JNA u Doboju je održano niz manifestacija, počev od sjednice Opštinske konferencije SK posvećene opštinarodnoj odbrani, na kojoj je između ostalih govorio i general-pukovnik Franjo Herljević, pa do svećanosti u Kasarne „4. juli“, otvaranju objekata neophodnih za opštinarodnu odbranu i kabineta za praktičnu nastavu. Na svećanoj sjednici OKSK Dobojskog informaciju o opštinarodnoj odbrani na dobojskoj opštini podnio je Dordje Starović, sekretar Sekretarijata

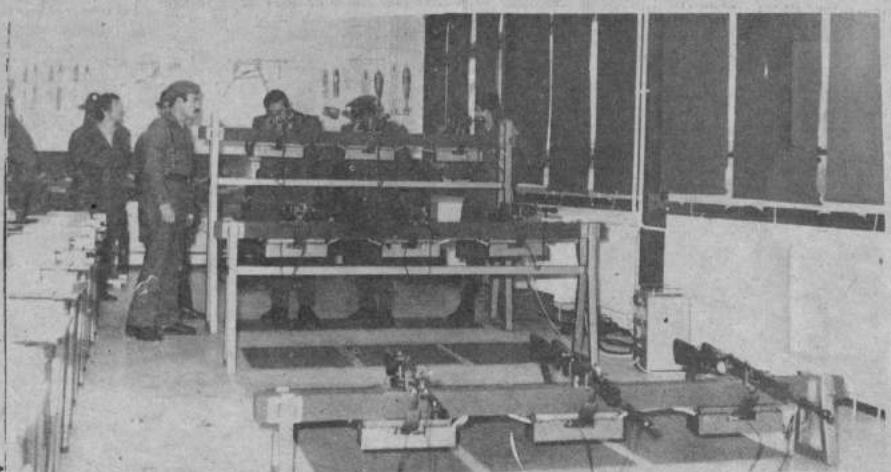
Konferencije, naglasivši da su zadaci iz domena opštinarodne odbrane postali integralni dio programa djelovanja svih društveno-političkih struktura u opštini i posebno obaveza SK. U nastavku sjednice takođe je govorio i general-pukovnik Franjo Herljević, koji je istakao činjenicu da je konstituisana ogromna obrambena narodna armija, savremeno tehnički opremljena i politički monolitna, sprema da se odupre svakom agresoru.

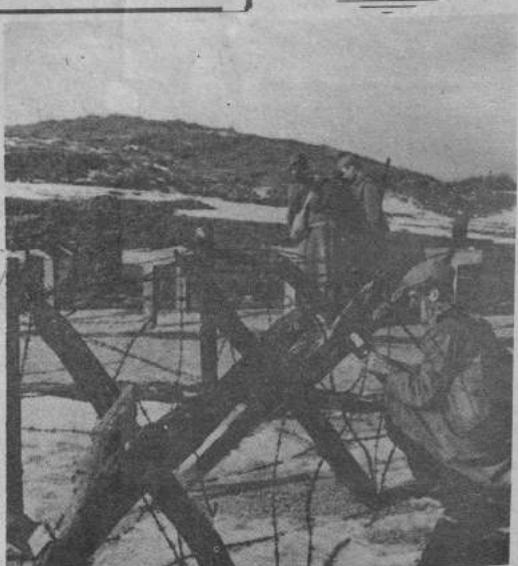
General-pukovnik Mirko Vranić simboličnim presjecanjem trake predao je na upotrebu vojno vježbaliste i nastavni centar, koji spadaju u najsvremenije objekte ove vrste u zemlji.

Tekst: Slobodan VASILIĆ
Snimci: Osman KIKIĆ

Detalj sa vježbe: vojnici koji su demonstrirali pojedina dejstva, pokazali su uigranost timskog rada, veliku sposobnost i požrtvovanje.

Detalj iz jednog od brojnih kabinetova za praktičnu nastavu. Svi kabinići raspolažu najsvremenijom opremom koja omogućava izvođenje nastave i u zimskom periodu, što u svakom slučaju povećava postizanje maksimalne obučenosti vojnika.

U sklopu proslave Dana JNA i Dana rudara u Stanarima je izvršena smotra partizanske jedinice teritorijalne odbrane u kojoj se nalaze radnici Rudnika lignita i Zemljoradničke zadruge Stanar.

Vratiću se - čim dobijem posao

Nedeljko Topić

Medu 2.000 radnika koji se sa tesličke opštine nalaze na privremenom radu u drugim zemljama, nalazi se i 33-godišnji Nedeljko Topić iz Gornje Radnje. Poput mnogih drugih, u avgustu 1971. godine, u želji da zaradi koji dinar više i Nedeljko je krenuo na privremeni rad u inostranstvo. Zaposlio se u Bonu, tamo radi i danas. Bio je na odmoru kod kuće za novogodišnje praznike, pa smo ga zamolili da nam kaže nešto o svom boravku na privremenom radu u SR Njemačkoj.

— Šta da vam kažem? Da imam zaposlenje, vratio bih se odmah kući. Čim posao dobijem u svojoj zemlji, vraćam se iz Njemačke. Ne zaradim loše, a imam lijep i jeftin stan. Ipak, otac sam dvoje djece, volim svoju zemlju i to je ono što me vuče da se vratim. Badava je i od para, nije sve u tome, kao što mi obično mislimo kada se odlučujemo na privremeni rad u inostranstvu.

— Kada smo kod zarada — koliko radite i zarađujete, koliko možete mjesечно izdvojiti za štednju?

— Radim sedmično pet dana po osam sati i zarađujem u prosjeku po 1.400 maraka. Uz racionalno trošenje, meni je dovoljno tamo 400 maraka, kući šaljem od 200 do 250 i ostalo dajem na štednju.

— Bili ste kod kuće u selu. Sta imatamo novo?

— Sve je po starom. Mještani grade put u dva zaseoka u dužini od desetak kilometara, pa i mi „inozemci“ učestvujemo u finansiranju ove akcije.

— Koliko ste vi uložili, na primjer?

— Prošle godine sam dao 1.500 dinara, a i ove će otprilike toliko. To je naše selo, naš put. Nije nam žao para, jer kada se vratimo u domovinu, dobro će nam doći.

Simo PETKOVIĆ

DO 1975. GODINE 430 RADNIK
KOJI RADE U INOSTRANSTVU

»INOZEM
INTERES
ZAPOS

GOTOVO SVI „INOZEMCI
STVOVALI SASTANCIMA.

IZ RUDNIKA

LIGNITA

U STANARIMA

UGLJA NASUŠNOC SVE VIŠE

Lijepo dode čovjeku nekako i drago kada se neki bolesnik uzdigne, ozdravi, stane na svoje noge i začudi se koliko još ima da uradi u tom svijetu. Nekako sam slično osjećao kada sam došao u Stanare, u taj dio ove zemlje gdje ima uglja dosta, gdje sada ugalj ponovo donosi sretnije rudarsko sretno sa više novca u džepu, sa više mehanizacije i više poštovanja prema tom poslu kome se okrećemo svi kada nam zatreba „crno zlato”, okrećemo glavu od njega kada mislimo da smo sve riješili što se tiče energetike i grijanja.

Dobro je što je ova zemlja bogata ugljem i ovaj kraj stanarski. Dobro je to i lijepo, biće još bolje govori nam Pero Jovičić, direktor rudnika, biće, već je bolje nego što je bilo, a biće nego što je sada.

Rudnik se integrirao sa „Elektrobosnom” Jajce. Osnovni razlog je duga i uspješna saradnja. Nedavno su završeni izbori za Radnički savjet gdje je izabранo 15 članova za OOUR Rudnika lignita Stanari i šest za centralni radnički savjet „Elektrobosne”.

U Rudniku lignita Stanari za prosječno dvadeset posto povećani su lični dohoci u odnosu na prošlu godinu. Kažemo prosječno jer se raspored povećanja ličnih dohodaka vršio prema postignutim rezultatima rada, a ne linearno. Radnim jedinicama je odobrena ukupna masa povećanja ličnih dohodaka i one su demokratskim putem povećavali lične dohotke prema radnim zaslugama. Neko je dobio povećanje petnaest posto, nego dvadeset pet posto. Tako su odlučili radnici, tako su nagradeni oni koji su bolji.

— Zbor radnika radnih, odnosno obračunskih jedinica, rekao nam je Pero Jovičić, donosio je odluke samostalno. Te odluke o pojedinačnom povećanju ličnih dohodaka od strane radnika u stvari su rješenja koja uprava samo potvrđuje. Perspektive našeg rudnika su sada jasnije, znamo šta hoćemo i šta možemo. Jedna od važnih komponenta jasnije i bolje perspektive je odnos prema uglju koji je bio potcenjivan kao energetska baza. Danas se slobodno može reći da se ugalj nalazi u drugoj poziciji nego prije, jer je našao svoje pravo mjesto u energetici. Nafta je bila favorizovana na sve načine, najviše u cijeni. Paritet uglja je manji za

gotovo sto posto od naftice i nije čudo što se rudarstvo našlo u nezavidnoj situaciji. Izlaz je u modernizaciji proizvodnje uglja, mehanizaciji, povećanju cijene, jer je dosadašnja nerealna. U energetskoj krizi privredi je potrebno što više uglja. Primitivnim načinom se ne može zadovoljiti potražnja na tržištu. Izlaz je u mehanizaciji, jer sve je manje radne snage u ovoj oblasti. Mi smo učinili dosta u pogledu mehanizacije u našem rudniku. Standard radnika je bolji, volja za rad veća. Da bi radili što bolje uveli smo sistem takmičenja. Želimo da na vrijeme iskopamo 180 hiljada tona uglja, da on bude kvalitetan, da se kada treba posao završi i prije roka, jer sve će to uticati na prosperitet našeg kolektiva. Takmičenje u čast partiskih kongresa počinje prvog februara.

Tako su se dogovorili rudari. Da rade, da se takmiče, da rade bolje i kvalitetnije. Dosadašnje zalažanje najbolja je potvrda da će i uspjeti. I ovo takmičenje je korak bliže planiranoj proizvodnji od milion tona uglja godišnje u Stanarima.

K. DERAKOVIĆ

Izolatori iz Tešnja -

• NOVA FABRIKA AUTOSVJEĆICA U TEŠNJU DJELIMI

Nova „Energoinvestova” fabrika za proizvodnju autosvjećica završena, juče je sklopila prvi poslovni ugovor sa inostranstvom. Predstavnici autosvjećica – KLG i predstavnici ove tešnjske industrije, potpisali autosvjećica u Tešnju isporučiti Londonu u ovoj godini 4 miliona Finansijska vrijednost ovog aranžmana iznosi, po riječima direktora 250.000 dolara.

— Dobro smo počeli — kaže inž. Hadžismajlović. Za sad inostranstvom nego sa domaćim kupcima sa kojima smo do sada autosvjećica. Razlog je u tome što naša zemlja uvozi velike količine s

RUDNIK LIGNITA STANARI:

MILION DINARA U TITOVOV FOND

Humanoj akciji učlanjenja u Titov fond iz koga će se stipendirati talen-tovani mlađi radnici i radnička djeca pridružuje se sve veći broj radnih organizacija dobojske opštine.

Tako je nedavno Radnički savjet OOUR „Elektrobosna“ Jajce, Rudnik lignita Stanari donio odluku da se ovaj rudarski kolektiv učlani u Titov fond sa milion starih dinara godišnje što je svakako značajna suma s obzirom na veličinu ovog kolektiva.

MLADI TRAŽE PROSTORIJE

Ivan Vintoni je predsjednik Aktiva Saveza omladine Stanari. Nastavio je, kako sam kaže, rudarsku tradiciju svoje porodice. Njegov otac bio je rudar. Rudarčina o kome su pisale jugoslovenske novine, rekorde, udarnik, rudar iz vremena Alije Sirotanovića, vremena zanosa jedne generacije. Ivan nije sišao pod zemlju, ne kopa taj lignit, ali radi u rudniku. U jednoj radnoj jedinici je obračunski službenik. I aktivista.

Ivan Vintoni

Da nije njega, saznali smo, omladina u naselju i rudniku Stanari ne bi bila aktivna kao sada. Stigne da sve organizuje, da pripremi, da sakupi mlade. U aktivu ima šezdeset mlađih. Svako od njih ponegdje je bio aktivан.

— Prošle godine, kaže Ivan Vintoni, naš aktiv je radio dosta toga. Izdvojio bih radnu akciju uređenja lokalne pijace, jer je to jedna od značajnih akcija mlađih. Pored toga dvadeset pet omladinaca i omladinki iz našeg aktiva učestvovalo je na saveznim radnim akcijama. Gotovo polovina. Veoma često smo, nastavio je, davali priredbe, zatim igračke, odlazili smo u susjedna sela sa programom.

Aktiv je novčano pomogao lokalni fudbalski klub „Rudar“ sa dva miliona starih dinara, zatim su za milion dinara nabavili instrumente.

— Instrumenti nam stoje neiskorišteni, reče nam Ivan. Ima dosta mlađih koji bi željeli da sviraju, da tako ponovo podemo oživljavati rad muzičke sekcije, zatim dramske u širim okvirima kako bi obnovili rad kulturno – umjetničkog društva koje više ne radi. Za sve to potreban nam je instruktor za muziku, da nas nauči svirati. Nadamo se da ćemo i to uspjeti.

Omladina Stanara nema svojih prostorija. Sve sastanke i priredbe održavaju u prostorijama restorana društvene ishrane rudnika. Uskoro restoran im zbog svojih potreba neće moći ustupati prostorije. Omladina će se tako naci pod vedrim nebom.

— Imali smo, rekao nam je Ivan Vintoni, svoje prostorije u Zadružnom domu. Sada su one prazne, ali nam ih zadružna ne da. Kažu nam — tužite nas pa kako sud riješi. Mi nemamo novaca za sudske troškove.

Čudno je da se ide takvim putem kada postoji izlaz u ljudskom razumu. Nadati se da će zadružna i mlađi Stanara naći zajednički jezik u ovom pitanju.

K. D.

BLUM I UBIPARIP U STANARIMA

GENERALNI DIREKTORI „ENERGOINVESTA” I „ELEKTRO-BOSNE” INŽ. EMERIK BLUM I GOJKO UBIPARIP U PRATNJI KASIMA OMIČEVIĆA, PREDSEDNIKA SKUPŠTINE OPŠTINE DOBOJ, POSJETILI RUDNIK LIGNITA I RAZGOVARALI O MOGUĆNOSTIMA GODIŠNJE PROIZVODNJE STANARSKOG UGLJA NA DVA-TRI MILIONA TONA. —

Prošlog petka u Stanarima su boravili inž. Emerik Blum, generalni direktor sarajevskog „Energinvesta”, Gojko Ubiparip, generalni direktor „Elektro-Bosne” iz Jajca sa svojim saradnicima i Kasim Omičević, predsednik Skupštine opštine u Doboju.

Visoki gosti su u pratnji Pere Jovičića, direktora Rudnika lignita u Stanarima, obišli rudnik i površinski kop koji je u pripremnoj fazi otvaranja. Jovičić je zatim upoznao svoje goste sa trenutnim stanjem u Rudniku, planovima razvoja ove radne organizacije i problemima stanarskih rudara.

Inž. Emerik Blum je u kraćem izlaganju istakao da je „Energinvest” zainteresovan za veću proizvodnju lignita u Stanarima. Blum je rekao da je potrebno da se stanarski lignit prerađuje u sušen, švelovan i briketiran ugalj za potrebe reduktora. Jer, „Energinvest” će biti potrebne određene količine reduktora, a lignit iz Stanara upravo tome odgovara. Isto

tako, „Energinvest” su potrebne i određene količine uglja (bezdimnog goriva) za rješenje problema aerozagađenosti u Sarajevu.

Na kraju razgovora, direktori u „Energinvestu” i „Elektro-Bosne” Emerik Blum i Gojko Ubiparip su se dogovorili da ovi kolektivi formiraju zajedničku stručnu komisiju čiji je zadatak da pripremi dokumentacioni materijal o mogućnosti proširenja proizvodnje uglja na dva do tri miliona tona godišnje i daju orientacioni predlog prerađe stanarskog lignita.

Generalni direktor „Elektro-Bosne” Gojko Ubiparip je zatim sa svojim saradnicima razgovarao sa članovima Saveza komunista i Radničkog savjeta Rudnika lignita u Stanarima. Ubiparip je posebno naglasio da pred stanarskim rudarima stoje veliki zadaci u narednom periodu i da treba još mnogo da se uradi pa da Rudnik u Stanarima postane jedna velika i jaka osnovna organizacija udruženog rada. Za to postoje povoljni uslovi i veoma pogodne mogućnosti.

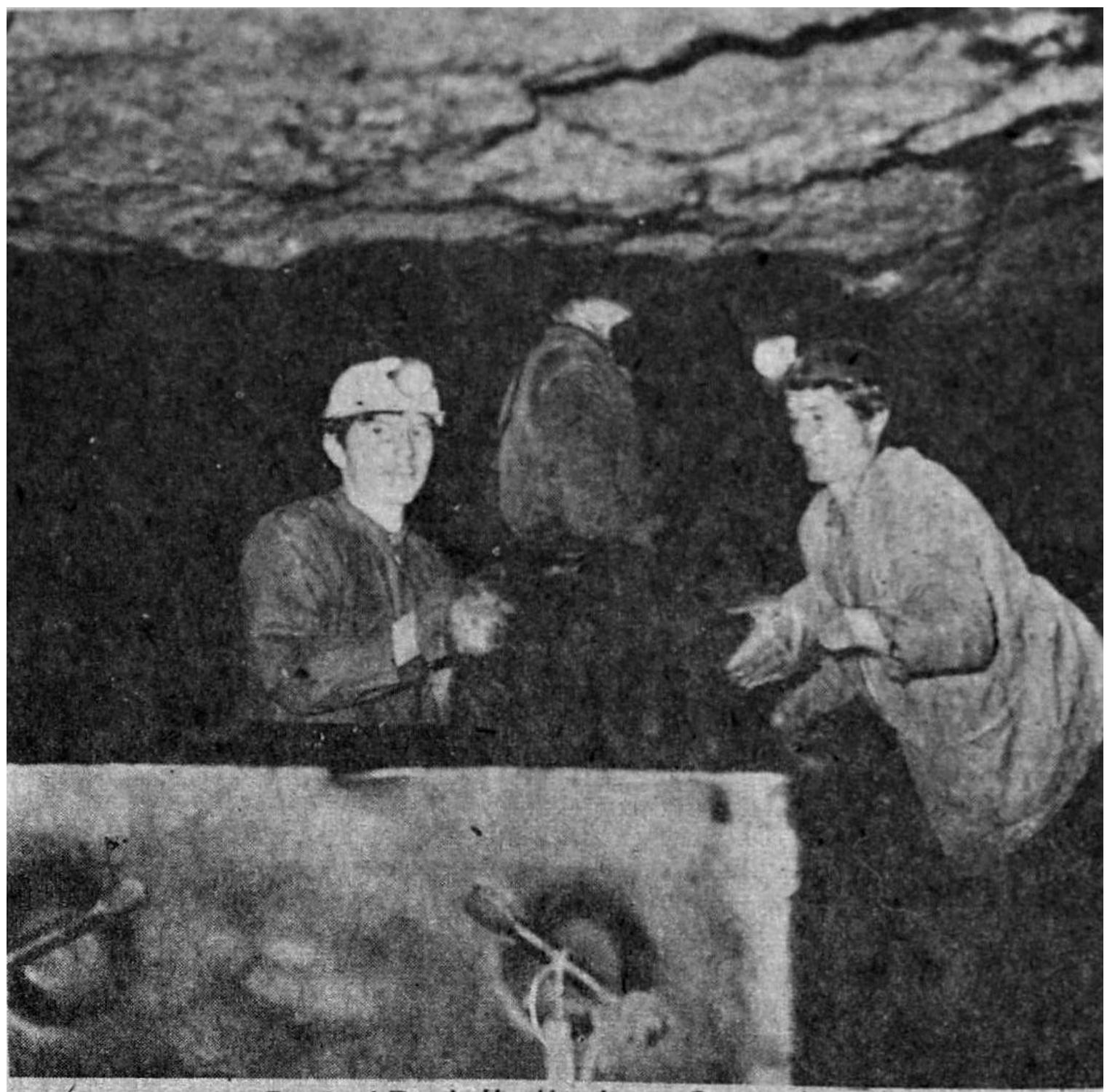
S.P.

GODINA XXIX ★ BROJ 836 ★ DOBOJ, SRIJEDA 20. FEBRUAR 1974. ★ CIJENA 1,5 DINAR

FILIJALA
DOBOJ

stolovi
KONJUH
Živinice

Rudari Rudnika lignita u Stanarima

**RUDNIK LIGNITA
STANARI:**

**Najniži lični
dohodak
1.100 dinara**

U Rudniku lignita Stanari, koji posluje kao Osnovna organizacija udruženog rada u sastavu preduzeća „Elektrobosna“ Jajce, početkom godine povećani su lični dohoci za prosječno dvadeset posto. Povećanje je, međutim, postavljeno na principu rezultata rada tako da su najbolji radnici najviše i nagrađeni.

Najniži lični dohodak u ovom kolektivu sada iznosi sto deset hiljada starih dinara što je dosta velik prosjek za dobojsku opštinu. Pored toga, povećani su i dodaci za učesnike narodnooslobodilačkog rata.

SUSRETI

RAD SA OREOLOM PRIZNANJA

Biti najdraži je više nego biti najbolji. A Miroslav MILORADOVIĆ je jedini prosvjetni radnik iz Bosne i Hercegovine koji je nedavno proglašen najdražim učiteljem. To je stalna akcija koju svake godine vodi Kulturno-prosvjetna zajednica Srbije, Radio-Beograd, „Praktična žena“ i „Galaksija“ birajući te obične, svakidašnje ljudi koji tamo negdje u vreltim planinama ili drugim bogožabrovima vode misiju učitelja, uče. Baš briga ljudi u tim selima, što djecu u školu šalju, što smo mi u želji da budemo „pametniji i kulturniji“ divno ime učitelj šutnuli, zaboga to je staromodno reći čemo: nastavnik razredne nastave, to je modernije (zamislite citat iz istorije: „Ugledavši se na svog nastavnika razredne nastave Marks, Lenjin u „Filozofskim sveskama...“ ili „Zahvaljujući svom nastavniku razredne nastave Aristotelu, Aleksandar Makedonski u ranoj mladosti...“ i t.d.), briga, kažem, te ljudi za naša pomodarstva imaju oni svog uču!

Ko je Miroslav Miloradović?

— Kada smo prije šest godina došli u Donju Radonju iz Cerovice, ovdje u ovo područno odjeljenje Osnovne škole „Partizan“ iz Stanara, bila je jedna ledina, utrina i tek završena školska zgrada. Onda smo se supruga Volica i ja dogovorili sa mještanima (Radnja ima oko 700 stanovnika i dosta mladih) i najprije ogradili školsko dvorište, pa zasigli cvijeće, potom doveli vodu, izgradili pomoćnu zgradu, zasadili voćnjak, ruže, uredili travnjake, eno, onđe je 88 ruža za Tita, šteta što niste došli u proljeće da vidite tu ljepotu kad izbuja, kad razlista, kad rascvjeta...

— Odakle ste Miroslav?

— Iz Donje Radonje, a odakle bih bio?

— To znamo, mještani nam rekoše: naš učo, nego gdje ste rođeni, školovali se, odakle je supruga...?

— Rođen sam prije 32 godine u Štipu, u Makedoniji, tako mi je otac službovao kao vojno lice, učiteljsku školu sam završio u Požarevcu, tu sam i upoznao suprugu koja je takođe Požarevljanka, armiju sam služio u Sloveniji, radim, evo, u Bosni...

— Kako je došlo do ovog priznanja?

— Ne znam. Omladinska organizacija Donje Radonje poslala je prijedlog, ne znam zapravo ni šta su napisali, tek, došla je ekipa iz Radio-Beograda i „Praktične žene“, došli, vidjeli i uvjerili se da je ono što je omladina napisala istina. Nisam očekivao to priznanje, a kao svakom čovjeku dragi mi je, naravno...

— Zapravo, bili smo oboje predloženi - kaže Volica - samo on je više radio u selu. Prvi je među mještanima u svakoj akciji, kad treba kopati, miješati beton, bilo šta raditi. Opet, u slobodnim časovima je sa omladinom na igralištu, upravo smo počeli u selu da pravimo fudbalsko igralište, sa odraslima je u lovu...

U hronici Donje Radonje ostaće zabilježeno da je prvi predsjednik Skupštine Mjesne zajednice (formirana početkom 1980. godine) bio učitelj Miroslav Miloradović.

Miroslavlev otac Vlastimir zadesio se prilikom našeg boravka u Donjoj Radnji. Došao davidi kako mu žive sin i snaha, da se poigrasa unucima, trogodišnjim Goranom i starijim Zoranom koji je upravo pošao u prvi razred,

ZADOVOLJSTVO U RADU - Miroslav među učenicima

prije vremena ali tu je u školi rođen i odrastao pa je među najboljim učenicima.

— Šta da vam kažem? Znam kako je bilo kad su došli ovde da rade, ja sam došao sa njima i sve vidio. Vidim kako je sada i kao roditelju dragi mi je. Imam troje djece, sva su izabrala učiteljski poziv. Jedna čerka mi je pedagog u Stanarima. Posebno mi je draga što mještani vole i cene moju decu kao da su tu rođena, nema odvajanja.

Možda je priznanje najdraži učitelj pripalo Miroslavu iz jednog vrlo prostog razloga, što je pojam „razvoj samoupravnih socijalističkih društveno-ekonomskih odnosa na selu“ shvatio tako da treba zasukati rukave i raditi. Biće da je tako.

Časlav VASILJEVIĆ

Razvojne dileme traže hitno rješenje

● RUDNIKU LIGNITA IZ STANARA SVI PRIZNAJU VELIKE RAZVOJNE MOGUĆNOSTI, ALI DO SADA VRLO MALO UČINJENO DASE NESUMNJIVO VELIKO DRUŠTVENO BLAGO RACIONALNIJE ISKORISTI ● KRAJNJE VRIJEME DA SE RIJEŠE DILEME OKO DALJIH PRAVACA RAZVOJA RUDNIKA KOJI GRCA U DUGOVIMA, JER SAMOSTALNO OČITO NIJE U STANJU RIJEŠITI MNOGOBROJNE POTEŠKOĆE

Nastavljujući aktivnost oko iznalaženja daljih pravaca i mogućnosti razvoja Rudnika lignita Stanari, Izvršni odbor Skupštine opštine Doboј organizovao je protekle sedmice sastanak kojem su, pored predstavnika društveno-političkih organizacija dobojske opštine prisustvovali i predstavnici Skupštine opštine, Osnovne privredne komore, Rudnika lignita, i „Elektrobošne“ iz Jajca, u čijem sastavu ovaj kolektiv posluje od 1974. godine. Na ovom skupu još jednom su razmatrane mogućnosti razvoja Rudnika lignita iz Stanara, u kojem razvojne poteškoće egzistiraju praktično od početka njegovog rada.

Sadašnje stanje ukazuje da Rudnik posluje na granici rentabiliteta, što je posljedica vrlo niske tehničke opremljenosti, jer u posljednjih desetak godina, kako je na ovom skupu istaknuto, i nije značajnijih investicionih zahvata kojima bi se tehnološki proces značajnije unaprijedio, a time povećao i obim proizvodnje.

U posljednje dvije godine proizvedeno je oko 440.000 tona uglja što je bilo dovoljno tek za prostu reprodukciju i spas od gubitaka. Ako se zna da geološki ispitane rezerve lignita nude znatno veći obim proizvodnje od dostignutog, a on bi zbog sadašnje energetske situacije i društvenog opredjeljenja u cijelosti bio opravдан, onda je sasvim razumljivo što ovaj kolektiv uz pomoć društveno-političke zajednice i svih drugih subjekata već godinama traga za čvršćim razvojnim uporištem. Dosadašnje poslovanje u okviru „Elektrobošne“ iz Jajca nije donijelo rješenje razvojnih ambicija, a na drugoj strani brojni kupci traže lignit u znatno većim količinama od sadašnjih proizvodnih mogućnosti ovog kolektiva, ne nuđeći na drugoj strani čak ni minimalna sredstva u razvoj njegovih kapaciteta. U Rudniku je već prije nekoliko godina ocijenjeno da samo znatno veći obim proizvodnje nudi i rentabilno poslovanje, pa je zbog toga i sačinjen elaborat prema kojem su za godišnju proizvodnju od 600.000 tona uglja neophodna sredstva od oko 780 miliona dinara. Sa realizacijom ovog programa ulaganja, kako je istaknuto, već se kasni oko tri godine, što samo poskupljuje cijelokupnu invhesticiju za čije zaokruženje trenutno nedostaje oko 160 miliona dinara. Ako se tome doda i oko 150 miliona dinara koje ovaj kolektiv trenutno duguje (polovinu duga čine sanacioni krediti), očito je da se izlaz mora čim prije pronaći. Dalje odlaganje samo bi pogoršalo i onako težak položaj zaposlenih u ovom kolektivu, pa je zbog toga predloženo da se putevi spaša potraže zajedničkim snagama u Rudniku i „Elektrobošni“ u čijem sastavu ovaj kolektiv posluje, kao i da se razmotri mogućnost udruživanja u SOUR „Titovi rudnici Tuzla“, jer je ovaj kolektiv praktično nosilac razvoja rudarstva u našoj republici.

N. RAŠIĆ

**IZ OOUR-a OŠ
„PARTIZAN“ STANARI**

KLJUČEVI ZA ŠEST PORODICA

**• ZA IZGRADNJU STAMBENE ZGRADE U STANARI-
MA SA DVA DVOSOBNA, DVA JEDNOSOBNA I DVIJE
GARSONIJERE UTROŠENO PREKO ČETIRI MILIONA
DINARA. KADA BISE IZ SREDSTAVA SOLIDARNOSTI
DOBIJALI KREDITI ZA GRADNJU A NE SAMO ZA
KUPOVINU, BRŽE I JEFTINIJE BI SE RJEŠAVALI
STAMBENI PROBLEMI ZAPOSLENIH RADNIKA.**

I pored dosta slabog materijalnog položaja u kome se nalaze zaposleni u osnovnom obrazovanju i vaspitanju na području Udružene osnovne škole Doboju pojedinim OOUR-ima ulažu se veliki napor na rješavanju dosta velikog broja neriješenih stambenih pitanja. Tako je koncem prošle godine u OOUR-u Osnovnoj školi „PARTIZAN“ Stanari sagrađena i predana na upotrebu stambena zgrada sa dva dvosobna, dva jednosobna i dvije garsonijere. Za izgradnju stambene zgrade sa šest stanova utrošena su sredstva u iznosu od četiri miliona i pedeset hiljada dinara, što po jednom kvadratnom metru iznosi četrnaest hiljada pet stotina dinara. Sredstva za izgradnju stambene zgrade obezbijedena su iz vlastitih sredstava škole i dijelom iz sredstava kredita dobitvenog od privredne banke Osnovne banke u Doboju. Pored zakonom utvrđene stope od četiri odsto, koja se primjenjuje na isplatu ličnih dohotaka, na nivou Radne organizacije Udružene osnovne škole Doboju Samoupravnim sporazumom regulisano je da svi OOUR-i iz čistog dohotka izdvajaju stopu od četiri odsto od čega se dvadeset odsto na kraju svake godine udružuje u fond solidarnosti za stambenu izgradnju.

Pa i pored toga što su lični dohotci zaposlenih u osnovnom obrazovanju i vaspitanju ispod prosječnog ličnog dohotka u Republici, zaposleni radnici u Osnovnoj školi „PARTIZAN“ Stanari odlučili su da na teret ionako malih ličnih dohotaka povećaju stopu izdvajanja sa četiri na šest odsto iz čistog dohotka, jer se samo na taj način mogu povećati sredstva za stambenu izgradnju a time i zadržati rješavanje velikog broja neriješenih stambenih pitanja. Put ka bržem rješavanju neriješenih stambenih pitanja iz Osnovne škole „Partizan“ u Stanarima mogao bi poslužiti za primjer i mnogim drugim OOUR-ima pogotovo ako se odluče za vlastitu gradnju a ne za kupovinu gotovih stanova koji su skupii za OOUR-e koji se nalaze u mnogo boljem materijalnom položaju nego što se nalazi osnovno obrazovanje i vaspitanje.

I. MATIĆ

Radnici Odjeljenja Stanice milicije iz Stanara svakodnevno bđu nad javnim redom i mirov u ovom kraju

Saradnja s mještanima — ključ uspjeha

Da li ste nekada pomisili kako je noću dežurati, po kiši i snijegu pješačiti, po cijenu vlastitog štititi tudi život, pravdu i zakon.

Ovo je samo dio onog što u gotovo svakodnevnom poslu trebaju činiti pripadnici organa i službi sekretarijata unutrašnjih poslova, ili kako to popularno kažemo milicije. Za pripadnike službe bezbjednosti nema nerješivih zadataka, niti savršenih pljački i ubistava. U to smo se do sada mnogo puta uvjerili, a na ovu činjenicu jednako smo ponosni kao i brojna armija onih koji brinu o našem mirnom snu, i sigurnosti lične i društvene imovine. Kako žive i rade, što priželjkuju, čime se u

slobodno vrijeme, ako ga uopšte imaju, bave, što u životu mrze, a što cijene, samo su dio pitanja koje smo usput pribilježili na putu ka Stanarima, i odjeljenju Stanice milicije u kojoj rame uz rame svakodnevno rade Vidomir Nedinić, Nikica Miličić, Ivo Radić, Blažen Kurtušić, Ljubomir Ninković, Boro Stokić i Živko Tešić. Vidomir je najstariji, a sa više od 20 godina staziozau ovoj službi i najiskusniji. Kao komandir ovog odjeljenja sa ponosom ističe besprijekorno vršenje službe svojih kolega čiji je rad, ali i vrlo dobra saradnja sa mještanima i svim odrabrenbenim i samozraštinim strukturama iz desetak mjesnih zajednica sa ovog područja, znatno unapriđio bezbjednosnu situaciju na ovom području u kojem iz godine u godinu broj krivičnih djela opada.

Danas na ovom području nema zabrinjavajućih pojava, ističe Vidomir. Podruštvljavanje sistema opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, kao i dobra saradnja sa mirovnim vijećima u mjesnim zajednicama znatno su nam olakšali izvršavanje svakodnevnih zadataka. Mogu takođe reći da je u posljednjih nekoliko godina broj krivičnih i prekršajnih djela sveden gotovo na minimum, a takođe je i najveći broj izvršilaca blagovremeno otkriven na opšte zadovoljstvo i nas, ali i mještanu, bez čije pomoći bi ovu službu gotovo bilo nemoguće vršiti.

Da bi se ovakav uspjeh postigao neophodno je danonoćno raditi. Ovo nam rekoše mlađe Nedine kolege, koje će kao i on u svaku dobu dana i noći pružiti pomoći svima kojima je potrebna.

Posao je raznovrstan, kako nam

reče Nikica Miličić, i teško je predvidjeti što vas očekuje i u najbezbjednijoj intervenciji. Zbog toga valja uvijek biti trezven, i nastojati čovjeka uvjeriti da grieši, a tek u krajnjoj nuždi upotrijebiti službenu palicu ili vještinu.

Koliko ovaj posao iziskujeznanja i vještine možda najbolje govoreriće Ivo Radić, koji nam reče da čovjek na ovom poslu mora biti i pedagog i psiholog, jer u djeliću sekunde valja odlučiti što poduzeti, a da se pri tom ne načini nijedna greška. Reče nam Ivo da je svaka greška isuviše skupa, pa zato svi na stoji raditi prije svega pošteno i nepristrasno, u duhu zakona i normi ponašanja. Slično čevampotvrditi i Blažen Kurtušić, tek su mu 22 godine, a u ovaj posao je zaljubljen kao i njegove tek par godina starije kolege. Danima bi vam mogli pričati o svim zgodama i nezgodama u ovom poslu, o pješaćenju dugom i po dvadesetak kilometara, o svim vrstama pomoći koje valja mještanima pružiti, jer ovdje su milicioneri i bolničari i poštari, ali i dobri drugari sa mještanima, a iznad svega međusobno. Nerado pričaju o nepriyatnostima u službi, radije će se sjetiti prijatnih trenutaka, kao kad su svojim radnicima bez sredstava za život zajedno sa mještanima sagradili skromni dom u rekordnom roku, ili kada su na sličan način gradili garažu za vlastite potrebe. Ovdje su zajedno sa porodicama, svakodnevno na usluzi mještanima, tiho i skromno žive život ljudi vjernih uniformi i zakonu, spremnih na brojna odricanja čak i u slobodnim trenucima. Svjesni su sve težine ovog poziva, ali i ponosni što služe plemenitoj službi i svome narodu.

N. RAŠIĆ

ža
ena

šlić (33), radnik milicionar u Operativatu za unutrašnje poslove Bosne i Hercegovine, se u red veoma aktivnih ljudi o kojima nihove skromnosti veoma malo o nego što smo otpočeli razgovor sa njima, a nego što smo saznali smrtnog tona saznali smo od njegovih tarješina. Šlić, milicionar već dvanaest godina, ženika, otac je dvoje djece, a član Saveza 1972. godine. U Stanici milicije Bosan-

Sa dnevnog kopa Raškovac u Stanarima

JUNI — MJESEC REKORDA

● OVAJ MJESEC, AKO SE OSTVARE PLANSKA PREDVIĐANJA, BIĆE SVOJEVRSTAN REKORD U EKSPLOATACIJI UGLJA U RUDNIKU LIGNITA U STANARIMA.

Ovaj mjesec, već sada jesigurno, ostaće zlatnim slovima zapisan u istoriji stanarskog Rudnika lignita, koji već godinama posluje u sastavu jajačke „Elektrobosne“.

Rudari ovog kolektiva, svjesni poteškoća koje ih prate, odlučili su da izvanrednim zalaganjem, uz dosljednu primjenu stabilizacionih programa, za koje se, sa sigurnošću može reći, da su napravljeni prema željama i mogućnostima 372 rudara ovog rudnika, odlučili da ostvare rekordnu proizvodnju. Name, na površinskim kopovima Rudnika rudari su planirali da ovog mjeseca izvede 35.000 tona lignita.

Da bi se ovako ambiciozan plan i ostvario, odlučili smo da dnevno eksploatišemo i isporučujemo našim kupcima više od hiljadu tona uglja, kaže Pero Jovičić, direktor Rudnika. Da bisi i ostvarili ovakvu priozvodnju, i u narednim mjesecima zadržali takav tempo, uveli smo i više novina u sistem rada. Tako, sada, u proizvodnji radi i treća smjena, a dvadesetak radnika, počev od direktora, tehničkih rukovodilaca, i ostalog rukovodnoig osoblja danonoćno dežura na eksploatacionim poljima. Osim ovoga, uveli smo i stalno prisustvo službe održavanja, pa se sada ne može desiti da mašine stanu, a da se kvar ne otkloni u rekordnom roku.

Prvi pokazatelji rezultata iz juna potvrđuju odlučnost stanarskih rudara do dosadašnje rezultate u svom poslovanju poprave. Od prvog do osmog juna proizveli su 9.887 tona, a rekordna proizvodnja realizovana je 3. juna, kada je izvađeno i na tržište otpremljeno čak 1.640 tona, što je u istoriji Rudnika najveća dnevna proizvodnja. Iz prvi dana junske rekordnograda izdvajamo i 2. juni kada je izvađeno 1.192 tone, šesti juni sa iskopanim 1.114 tona, sedmi i osmi juni kada je dnevna proizvodnja iznosila više od po 1.500 tona uglja.

Da rudarski rekordi budu zaista rekordi pomaže im u dobroj mjeri i

željezница, koja bez ikakvih zastoja obezbjeđuje vagone za prevoz.

Inače, trenutno stanarski lignit troše u proizvodnim procesima u „Elektrobosni“ iz Jajca, tvornicama celuloze „Incel“ iz Banjaluke i „Natron“ iz Maglaja, Termoelektrana u Šoštanju u SR Sloveniji. Velike količine isporučuju se i za široku potrošnju domaćinstvima u SR Hrvatskoj i AP Vojvodina, koji su, dabi obezbijedili stanarski lignit udružili i dio vlastitih sredstava u iznosu od oko 135 miliona dinara.

Inače stanarski lignit tražen je i na inostranom tržištu, gdje se up-

otrebljava kao reduktor. U prvih pet mjeseci izvezeno je 1.500 tona. U prvih desetak dana juna na inozemno tržište plasirano je 700 tona.

Iako su u prvom tromjesečju poslovali sa gubitkom stanarski rudari su čvrsto odlučili da prvo polugodište bude bez negativnih salda poslovanja. U tome će, najvjeroatnije i uspjeti jer potvrđuju to radnim rezultatima iz juna, koji su, kao i sve naredne mjesecce proglašili udarnim.

S. BEGOVIĆ

IZ RADNE ORGANIZACIJE „MEBOŠ“ OOOUR STANDARD“ BOSANSKI ŠAMAC

NOVA TVORNICA U OVOD GODINI

Nekadašnja „Užarija“ pomalo ali sigurno prerasta u moderan kolektiv čija će osnovna proizvodnja biti ekspandirani polustiran, odnosno ambalaža od stirepora za potrebe „Mebošovih“ OOOUR u prvom redu „Tibeka“, a za pakovanje bojlera. Ovome treba pridodati i proizvodnju poluretana koji će se koristiti za oblaganje bojlera. Višak proizvodnje biće ustupan drugim proizvođačima. Nova tvornica će zaposliti oko 40 radnika, a stajaće oko 11 milijardi starih dinara.

Ova novina, ako je to uopće novina, potiče iz Radne organizacije „MEBOŠ“, tačnije Osnovne organizacije udruženog rada „Standard“ koji će u svome okviru, osim nove tvornice čija će proizvodnja biti glavna djelatnost, imati i Tehničku užariju. Dakle, modernizovanu drugu tvornicu na čijim temeljima poniže nova...

— Mi trenutno malo možemo da pružimo našim osnovnim organizacijama u okviru „Meboša“. No, upravo nova tvornica rezultat je zajedničkih napora „Meboša“ i društveno-političke zajednice u Bosanskom Šamacu da u okvirima vlastitog kolektiva dobijemo svu potrebnu opremu, prvenstveno za proizvodnju bojlera i transport bojlera do kupca. To je nova tvornica koja treba da se završi polovinom oktobra, a najduže do kraja ove godine — rekao nam je Nikola Kurešević, direktor OOOUR „Standard“ u Bosanskom Šamacu.

No, nekadašnja „Užarija“ živi i radi. Sada bi njena proizvodnja mogla da se upetostruči koliko je ponuda, ali teško se dolazi do repromaterijala i drugih sirovina. Ipak radni ljudi „Standarda“ ostvaruju dobre rezultate. Prošlu poslovnu godinu završili su sa veoma dobrim poslovnim rezultatima, a u prva tri mjeseca ove godine ukupan prihod povećan je za 63 posto, dohodak za 27 posto i tako redom. Porast cijena sirovina i repromaterijala i, inače, troškovi poslovanja skočili su za prva tri mjeseca čak na 91 posto, a cijene radnih ljudi ovoga kolektiva ostale su uvihek iste.

Kroz obruč do slobode

„Za zasluge i časno vršenje dužnosti prema domovini i revoluciji u velikoj bici na Sutjesci, tebi, druže Mile Evđeniću, odajem priznanje i zahvalnost u ime naroda Jugoslavije.“

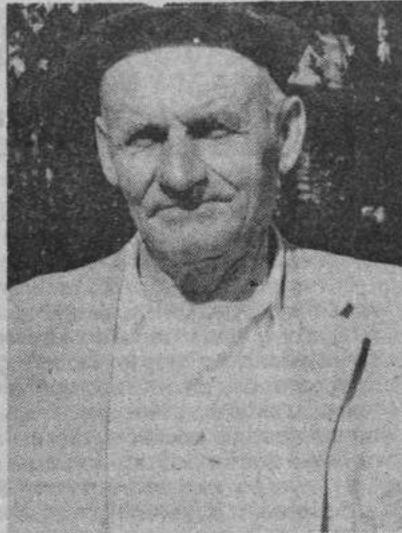
Tjentište
4. jul 1958.

Tito

Ova Zahvalnica sa potpisom najdražeg druga i komandanta, Tita u kući Mile Evđenića zauzima počasno mjesto. Svaki pogled na ovaj dokument izaziva sjećanja, sjećanja na jedan period života na koga sada gleda s ponosom.

Bio je Mile borac Prve proleterske od 1942. do 1946. godine. Učestvovao je u svim bitkama ove proslavljenе brigade, ali u sjećanju posebno ostaju četvrta i peta neprijateljska ofanziva. Neretvai Sutjeska uzrezane su duboko u svijesti svakog borca pa i Mile Evđenića...

— Prešli smo Neretu i pošli prema jugu da presječemo put Nijemcima prema Grčkoj. Nalazimo se na terenu Sutjeske. Petnaestog maja, kada se ugasio i posljednji sunčev zrak, saznajemo da smo opkoljeni. Skaćemo svi na noge i nadljudska borba počinje. Tako punih mjesec dana. Nijemci nas preko dana zaspaju bombama i minobacačkom vatrom, a preko noći čutešto minaravno koristimo. Ubacujemo bombe u rovove i izvodimo napade kako bismo izašli iz obruča. Glad postaje sve nesnosnija. Jedemo lišće, korjenje... Bombe raznose konje i mi užimamo komadice sirovog mesa. Hranimo tifusare i ranjenike. Naredba Vrhovnog štaba je da se izvrši probor. Već smo razbijeni po grupama, a sve veze s bolnicom su prekinute. Sa dvojicom drugova dobijem zadatku da „uhvatimo“ vezu sa bolnicom i tada dobijamo „šmajsere“. Znamo gdje idemo i da lako povratka ne može biti. Svesni smo da se moramo susresti s Nijemcima i zato se dogovaramo da prvi otvorimo vratu. I najednom - pred nas Nijemci. Sarac poče pod našim nogama da

kopa zemlju. Bacimo bombe i svaki na svoju stranu.

Nabasam na neki potok pa uz brdo. Pogledam s brda, a Nijemci na drugoj strani. Blizu je podne. Kuda da krenem. Sam sam. Sjednem uz jednu bukvu i razmišljam. Već se i veće približava. Najednom čujem korake. Kroz potok ide kolona. Pribijem se uz bukvu i pokušavam da razaznam ko je. I čujem komandu „ODMOR“. Opet ništa ne vjerujem. Odmoriše oko pet minuta i krenuše. Prolaze pored mene. Na kraju kolone ide borac na konju i primjetih mu petokraku na kapi. „Naš je“, pomislih i javih mu se. Sažnadoh da je to dio Prve proleterske, moje brigade. I oni su tražili vezu s glavninom. Ostao sam tu noć s njima a onda sam se priključio svojoj jedinici. Vezu s bolnicom Treće divizije nisam uspostavio a ne znam šta je bilo i sa moja dva druga. Ipak, obruč je probijen.

Ovako „nabacano“ sjećanje na bitku na Sutjesci je sigurno kod svakog učesnika ove najteže bitke u narodnooslobodilačkoj borbi. Pričajući o tim danima, Mile Evđenić kao da želi da što prije iznese ono što „mora“ da kaže jer ulaganje u detalje sigurno bi bilo ponovno preživljavanje svih tih strahota, a nama je dovoljan i jedan isječak iz te duge priče pa da se uvjerimo da su to mogli da prežive samo veliki borci.

Mile posebno ističe odlučnost boraca poslije viesti o pogibiji Save Kovačevića i ranjavanju druge Tita. Tadasejavljala novasnaga i riješenost da se čelični obruč probije što je i učinjeno.

Mile Evđenić danas živi u Stanarima s 'uspomenama na teške i slavne dane narodnooslobodilačke borbe a Orden zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom i Orden za hrabrost su samo svjedoci njegovog doprinosa konačnoj pobjedi nad neprijateljem i izgradnji socijalističke Jugoslavije.

IZ RMC „23. AVGUST“ DOBOJ

NOVA OPREMA

Radnički svajet OOUR-a Doma zdravlja Doboj, prihvatio je Samoupravni sporazum o udruživanju sredstava sa Rudnikom lignita iz Stanara. Ovim Sporazumom Rudnik lignita Stanari udužuje 175.000.00 dinara kao bespovratna sredstva, koliko udružuje i Dom zdravlja radi nabavke nove opreme za zubozdravstvenu zaštitu na području koje pokriva Zdravstvena stanica Stanari.

USKORO ASFALT

Za nešto više od godinu dana postojanja Mjesne zajednice Rudničko naselje u Stanarima, radni ljudi i građani ostvarili su veoma dobre radne rezultate.

Nakon što su sredstvima mjesnog samodoprinosa i dobrovoljnim radnim akcijama izgradili uličnu rasvjetu, uredili više putnih pravaca, sada su odlučili da asfaltiraju centar naselja i glavnu ulicu, od Željezničke stanice do Spomenika.

-Da bismo ostvarili ovu ideju, kaže Ivan Vintoni, društveno-politički radnik u ovoj mjesnoj zajednici, zaveli smo i dopunski samodoprinos. Naime, ranije zavedeni samodoprinos od tri posto povećali smo za dva nova procenta i uz pomoć radnih akcija mještana, nadamo se, kaže Vintoni, uspjećemo položiti asfalt u centru Stanara. Iz ovog samodoprinosa odlučili smo da izgradimo i stadion za potrebe FK „Rudar“. Veliku pomoć, dakako, očekujemo i od radnih kolektiva koji u Stanarima imaju svoje poslovne jedinice.

Da će stanovnici Rudničkog naselja u Stanarima i ostvariti svoje želje, najbolje svjedoči raspoloženje radnih ljudi i građana iskazano na nedavnom referendumu, kada su se za zavođenje dopunskog samodoprinosa izjasnili svi stanovnici Mjesne zajednice, bez i jednog glasa „protiv“.

S. B.

ODLUČNO TITOVIM PUTEM

● NA NARODNOM ZBORU U STANARIMA GOVORIO NIJAZ DAUTBEGOVIĆ, ČLAN IZVRŠNOG ODBORA SKUPŠTINE OPŠTINE DOBOJ, A OBILJEŽAVANJU DANA USTANKA U OVOM KRAJU PRISUSTVOVALI I MJEŠTANI SEDLARA IZ SR SRBIJE S KOJIMA SU SE STANARI POBRATIMILI

Obilježavajući 27. juli — Dan ustanka naroda i narodosti Bosne i Hercegovine svečano je bilo i u Stanarima gdje su se na narodnom zboru okupili radni ljudi i građani dvadesetak sela ovog dijela dobojske opštine. U goste tog dana Stanarčanima su došli i mještani mjesne zajednice Sedlara kod Svilajnca, sa kojom su se Stanari bratili.

Nijaz Dautbegović

mili prilikom zajedničkog učešća u emisiji „Znanje-imanje“. Uoči Dana ustaka položeni su vijenci i cvijeće na Spomen-obilježje, ratnici su evocirali uspomene na slavne ustaničke dane, a u Domu kulture priredena je prigodna zabava na kojoj su zajednički nastupili mlađi Stanara i Sedlara.

Na narodnom zboru u Stanarima radnim ljudima i građanima govorio je Nijaz Dautbegović, član Izvršnog odbora Skupštine opštine Dobojskoj.

Dautbegović je tom prilikom, između ostalog rekao:

— Na današnji dan prije 42 godine narodi i narodnosti SR BiH i SR Hrvatske, na poziv Komunističke partije i druga Tita otočeli su dugu, tešku, natčovječnu i neravnopravnu borbu protiv fašističkih zavojevača i domaćih izdajnika, borbu za vlastito nacionalno i socijalno oslobođenje.

Proslavljajući 39. slobodarski juli osjećamo neizmernu zahvalnost i dug prema svim boricima revolucije, znam i neznam drugaricama i drugovima koji su u temelje naše slobode ugradili dio sebe boreći se za oslobođenje radničke klase, za novu narodnu vlast, za bratstvo i jedinstvo svih naših naroda i narodnosti, za nezavisnu i nesvrstanu Jugoslaviju.

Zato svi praznici, a naročito oni koji su vezani za noviju istoriju predstavljaju inspiraciju za sve nas za nova pregrupa u borbi za izgradnju ljepešeg i boljeg sutra, rekao je Nijaz Dautbegović.

Zatim je Dautbegović istakao da je i ovaj kraj dao značajan doprinos pobjedi nad fašizmom jer su iz današnjih mjesnih zajednica: Breštovo, Cerovica, Donja Radnja, Jelanska, Cvrtkovaci, Gornja i Donja Ostružnja, Stanari naselje i Stanari u ratu i revoluciji učestovala 494 borca, a 150 boraca i žrtava fašističkog terora nije dočekalo slobodu.

Govoreći o poratnoj izgradnji naše zemlje i sadašnjem društveno-ekonomskom trenutku Nijaz Dautbegović je naglasio ogromnu spremnost naših naroda i narodnosti za samoodržanje i odlučnost za stvaranje boljeg. Istakao je da danas na dobojskoj opštini živi 102.424 stanovnika, do kojih je 20.467 zaposleno. Nacionalni dohodak po stanovniku iznosi 53.650 dinara, a prosječan lični dohodak po radniku je u prošloj godini iznosio oko 11.000 dinara. Značajni rezultati postignuti su u svim oblastima života i rada. I stanarski kraj doživio je pravi preporod. Na nekadašnjim pustarama izniklo je lijepo naselje rudara, sa prostranim trgom koji će uskoro dobiti asfalt, domom kulture, savremenom samoposlugom, ambulantom, poštom, bankom, brojnim prodavnicama i ugostiteljskim objektima.

Dautbegović je zatim govorio o trenutnoj društveno-ekonomskoj situaciji, naglasivši značaj Dugo-

U RUDNIKU LIGNITA

PREMAŠENI SVI REKORDI

Pripremajući se za doček 27. jula — Dana ustaka naroda i narodnosti BiH, rudari Rudnika lignita u Stanarima ostvarili su do sada rekordnu proizvodnju.

Izvanrednim zalaganjem oko 360 zaposlenih u Rudniku uoči 27. jula na površinskom kopu Raškovac izvadeno je i tržištu isporučeno 2.160 tona lignita, što je u istoriji Rudnika najveća jednodnevna proizvodnja.

Inače, stanarski rudari su uspešno realizovali planska predviđanja da u julu iskopaju 35.000 tona uglja, što je, opet, svojevrstan rekord.

ročnog programa stabilizacije, čije realizacija ne može i nesmije doći u pitanje.

Sa političkog zbora upućen je i pozdravni telegram Predsjedništvu SFRJ u kome su radni ljudi ovog kraja izrazili odlučnost i privrženost djelu druga Tita, i dalji obećanje da će odlučno koračati putem koga je trasirao.

Nakon političkog zbora održano je veliko narodno slavlje.

S.BEGOVIĆ

REKORDNI ISKOPI CRNOG ZLATA

● Stanarski rudari već dva mjeseca obaraju proizvodne rekorde ● Obimni planovi za naredni period

U julu ove godine iz Rudnika lignita „Stanari“ u Stanarima stizale su „bombardujuće“ vijesti o prebačaju plana i rekordnoj proizvodnji uglja. Sve to nastavlja se i u avgustu i nije nadmet pomenuti da su stanarski rudari 4. avgusta iskopali 2.310 tona što je najveća dnevna proizvodnja u istoriji Rudnika. Međutim, da bi ovi podaci bili jasniji potrebno je ući u istoriju ovog rudnika.

Stanarski ugljeni bazen nalazi se sjeverozapadno od Doboja i zahvata površinu od 100 kvadratnih kilometara. Produktivni dio ugljenog bazena iznosi 16 kvadratnih kilometara, a kvalitet uglja je specifičan što ga izdvaja u odnosu na sve dosadašnje kod nas i u Evropi. Specifičnost kvaliteta ogleda se u prvom redu u niskom sadržaju pepela, bez sumpora je, što daje pretpostavku da se ovaj lignit može koristiti kao sirovinska baza za proizvodnju niza proizvoda.

Prvi radovi na eksploataciji uglja počeli su 1921. godine a izvodila je Destilacija drva iz Teslića za svoje potrebe. Organizovanja eksploatacija uglja počinje 1955. godine otvaranjem „Jame I“. Jamska eksploatacija se odvija do kraja 1978. godine a površinska je počela 1973. godine na lokalitetu „Raškovac“.

Danas stanarski rudari proizvode 250.000 tona uglja godišnje a toku je rekonstrukcija za proizvodnju od 500 do 600 hiljada tona. Ovdje će, kada rekonstrukcija bude završena, biti korištena otkopna i transportna mehanizacija.

Najveći potrošači stanarskog uglja danas su maglajski „Natron“, Termoelektrana „Šoštanj“, „Incel“ Banjaluka, „Elektrobosna“ Jajce i

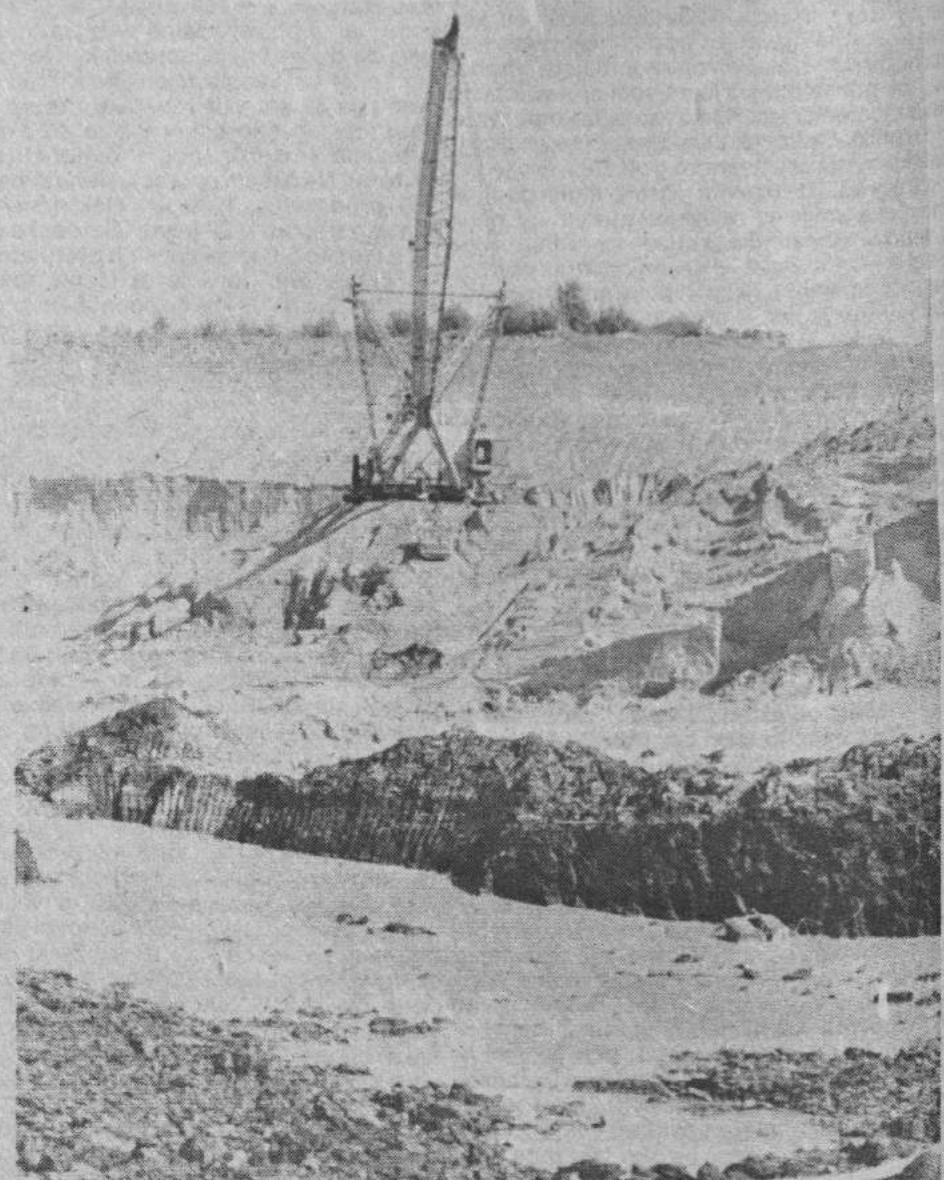
drugi, a znatan dio uglja izvozi se u Italiju. Postoje realne mogućnosti da se stanarski ugalj uskoro nađe i na zapadnom tržištu.

Međutim, u Rudniku lignita „Stanari“ planiraju da u narednom srednjoročnom periodu osiguraju mogućnost suhe destilacije i briketiranja za potrebe domaćih ferolegura a u dogledno vrijeme vršila bi se i eksploatacija i šljunka i pijeska.

Rudnik Stanari dobro je izvršio pripreme za uvođenje nove bagerske opreme na otkrivci i vađenju uglja. Planirani kapacitet proizvodnje uglja počeće da se realizuje tek u idućoj godini.

Inače, u Rudniku koji uspješno posluje u posljednjih dvije-tri godine, danas radi 385 radnika a planira se povećanje do kraja 1985. godine na 450 radnika. Rudnik je kadrovska ojačan tako da sada u njemu radi jedanaest inženjera, više tehničara kao i veći broj visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika. Posebna pažnja poklanja se školovanju vlastitog kadra na Rudarskom fakultetu i Srednjoj rudarskoj školi u Tuzli. Trenutno ovaj Rudnik stipendira dva inženjera i deset rudarskih tehničara. Takođe u saradnji sa Srednjoškolskim centrom u Doboju organizованo je školovanje rudarskih radnika uz obavezu Rudnika da sve učenike primi u radni odnos.

Dobri proizvodni rezultati u Rudniku lignita u Stanarima jasno kazuju da je mnogo toga promijenjeno u ovom kolektivu koji je doskora bio jedan od najvećih nosilaca gubitaka na dobojskoj opštini. Gubici su ovdje sada samo prošlost a dobri radni uslovi daju mogućnost i poboljšanja životnog standarda zaposlenih.

Najveća eksploatacija odvija se na površinskom kopu Raškovac

IN MEMORIAM

NIKOLA LJAHOV

Dana, 16.8.1983. godine prestalo je da kuca srce pljemnitog, hrabrog oca, brata, djeda, lječara Doma zdravlja u Tešnju i borca NOR-a dr Nikole Ljahova.

Dr Nikola Ljahov rođen je 10.2.1906. godine u dalekom Astrahantu u SSSR-u.

U oktobru 1917. godine kao dječaka odvedoše ga iz rodne zemlje u Kairo, a zatim u Carigrad, gdje je završio srednje obrazovanje. Poslije toga dolazi u Beograd gdje se upisuje na medicinski fakultet i tu ga završava. Sa diplomom lječara služuje u Mariboru, Beloj Crkvi, Beogradu, Rumi, Žirovcu, Pošušju i Tešnju. Drugi svjetski rat zatekao ga je na radnom mjestu lječara u Pošušju i Tešnju. U mjesecu julu 1944. godine stupa u redove XVIII. Hrvatske udarne brigade, koja je bila prvi oslobođilac Tešnja. Po ukazanoj potrebi prelazi za referenta Saniteta XXI Slavonske divizije. Ova divizija je izvršila pohod preko Bosne i Srbije za oslobođenje Beograda. Poslije toga, dr Nikola Ljahov učestvuje i na Sremskom frontu.

Nakon završetka rata po nalogu ministarstva zdravlja Narodne Republike Bosne i Hercegovine vraća se u svoj Tešanj gdje ostaje do odlaska u penziju - 1966. godine.

Zdravstvene prilike u Tešnju poslije rata bile su veoma teške, s obzirom na to da su harale mnoge teške bolesti. U tadašnjoj Zdravstvenoj stanici radio je samo Dr Nikola Ljahov sa još četiri zdravstvena radnika. Tešanski kraj je u to vrijeme imao preko 65.000 stanovnika, a ovako mala ekipa radila je bez opreme, bez prevoznih sredstava, bez radnog prostora, itd. Najbljiža zdravstvena viša ustanova bila je u Banjaluci Tuzli, a transport bolesnika vršen je konjskim kolima. Mora se istaći da je dr Nikola Ljahov bio osnivač zdravstva u Tešnju, te da je posvetio svu svoju energiju i slobodno vrijeme na pružanju zdravstvene pomoći u ulozi lječara, babice, Zubara i učitelja zdravstvenih radnika.

Pored rada u Zdravstvenoj stanici u Tešnju radio je u terenskim ambulantama i Brestovu i Stanarima.

U zasluženu mirovinu odlazi 1966. godine da bi i poslije pensionisanja svesrdno pomagao i aktivno se uključivao u rad Domom zdravlja. Za vrijeme poplave u Tešnju (1976. g.) aktivno se uključio u rad, iako je bio u Beogradu, kako bi pomogao u mukama tešanskom stanovništву.

Za svoje zasluge u ratu i poslije rata više puta bio je povlaživan i odlikovan (pohvala Vrhovnog komandanta maršala Tita za konačno oslobođenje Beograda, Orden zasluga za narod, Orden rada itd.).

U RUDNIKU LIGNITA
U STANARIMA

KOPAJU REKORDE

AKO VREMENSKE PRILIKE BUDU ISLE NA RUKU STANARSKIM RUDARIMA I AKO BUDE DOVOLJNO VAGONA, POJAČANIM ANGAŽOVANJEM SVIH ZAPOSLENIH DO 21. DECEMBRA — DANA RUDARA BIO BI OSTVAREN OVOGODIŠNJI PLAN PROIZVODNJE

U „Elektrobosninom“ Rudniku lignita u Stanarima zaposleni biju bitku da u ovoj godini ostvare plansku proizvodnju od **300.000 tona lignita** što bi bila rekordna proizvodnja u istoriji postojanja ovog ugljenokopa, jedinog u dobojskom regionu.

Dosljedno provodeći mjere ekonomske stabilizacije i izvanrednim zalaganjem svakog od 385 zaposlenih u prvih jedanaest mjeseci ove godine, iskopano je i tržištu isporučeno 264.000 tona lignita što je za 55.895 tona više od ostvarene proizvodnje u istom periodu prošle godine.

U proteklom mjesecu zbog nedostatka vagona planski zadaci nisu potpuno realizovani. Naime, iskopano je 27.304 tone, što je za 5.276 tona više od proizvodnje u novembru prošle godine, ali je, ipak, manje za 7.196 tona od planskih predviđanja. Dakako, rezultati bi bili daleko slabiji da stanarski rудари nisu udarnički radili i tokom novembarskih praznika kada je iskopano i otpremljeno kupcima 2.826 tona. Da su ih vremenske prilike poslužile i da se na dijelu površinskog kopa nije pojavilo novo klizište, rezultati proizvodnje za vrijeme novembarskih praznika bili bi daleko veći.

Iako ih prate brojne nedaće, u Rudniku su čvrsto odlučili da Dan rudara, 21. decembar, dočekaju sa ostvarenom ovogodišnjom proizvodnjom od 300.000 tona. Da bi to i ostvarili, potrebno je da za nadnih dvadesetak dana ostvare proizvodnju od 34.500 tona. Zbog toga su uveli i četvorobrigadni sistem rada.

Njihove namjere, kako su namisli u Rudniku, mogu poremetiti samo vremenske nepogode i nedostatak vagona. Nadaju se da do toga, ipak, neće doći.

Stanarski rudari dočekuju praznik u znaku velikih uspjeha

RUDNIK LIGNITA „STANARI“ U STANARIMA

Želje — milion tona uglja

● OVE GOĐINE „ELEKTROBOSNIN“ NU PROIZVODNUJU U SVOJOJ ISTORIJI OD RUČI MILION TONA GODIŠNJE

Ovogodišnjeg sedmog septembra stanarski Rudnik lignita koji sada posluje u sastavu Jajačke „Elektrobošne“ nавršio je 28 godina postojanja i rada. Prohujalo je, dakle, više od dvije decenije od kako se u ovom dijelu dobojske opštine, na obroncima Krnjina, kopa crno zlato. Proizvodnja je počela sa devet rudara, bez ikakve opreme i mehanizacije. Evo šta je o početku rada Rudnika pisao 12. marta 1956. godine „Naš život“, list koji je izlazio u to vrijeme u Doboju, kao ograničeni Socijalistički savez radnog naroda dobojskog sreza.

POČETAK SA OSAM LOPATA

„Rudnik Krnina počeo je rad sa svega 500.000 dinara. Počelo se na gojloj ledini bez igdje ičega. Rudnik Zenica kasnije je ustupio trivagonetu i jedan vitao. Željezara Zenica pet vagoneta i 250 metara šina. Rudnik Kreka dodjelio je pet lampi, osam lopata i krampi. Domaća preduzeća dala su takođe svoju skromnu pomoći. Seljaci iz opštine Stanari, sadašnji rudari ovog rudnika, radili su dobrovoljno po 10 i 20 dana na otkrivanju uglja i tako su počeli prvi, vjerovatno najskromniji radovi u istoriji jednog rudnika.“

U kruninskom rudniku danas se radi na primitivnem načinu otvaranju glavne jame, koja je već dugi oko 100 metara i koja daje jedan vagon uglja dnevno. U Raškovcu se otkriva ručno i vadi ugalj, koji se pomoću zaprega prevozi do željezničke stанице daleko šest i po kilometara. Čak i na ovakom primitivnom načinu, rudari Krnina dali su zajednici samo za tri mjeseca više od dvije hiljade tona uglja. U ovoj godini sigurna je proizvodnja i prodaja u tolikoj mjeri da će se za tri stotine radnika obezbijediti stalni posao...“

Tako je počelo.

Kako je sada, pitali smo Peru Jovičića, direktora ovog Rudnika.

— Mnogo toga se promjenilo pa Rudnik i ne liči na onaj iz 1955. godine, kada je počeo sa radom. Međutim, još nikada nije dobio svoju pravu fizičnom i ostvario proizvodnju o kojoj se razmišljalo prilikom njegovog otvaranja. (Tada se računalo na proizvodnju od 200.000 do 500.000 tona godišnje, a kada se rudnik razvije proizvodnja je trebalo da godišnje iznosi milion tona)

REKORD ZA ISTORIJU

U svih ovih 28 prošlih godina, dodaje Jovičić, 1983. je najuspješnija. U njoj će, zalažanjem svih zaposlenih i

RUDNIK LIGNITA U STANARIMA OBILJEŽIO 28 GODINA POSTOJANJA I REKORD-300.000 TONA. VEĆ 1990. GODINE IZ STANARA BI TREBALO DA SE TRŽIŠTU ISPO-

dosljednim provođenjem mjera ekonomskih stabilizacija, a posebno realizacijom sanacionog programa, koji je usvojen 1981. godine proizvodnja dostići 300.000 tona, što je samo prije nekoliko godina bio san rudara. Do danas smo proizveli više od 290.000 tona. Planska predviđanja bila bi, sigurno je, ostvarena i prije Dana rudara, danas u nekoliko mahanova nisu pogadale vremenske nepogode, česta klizila, a naša nastojanja da ostvarimo plan prije roka poremetila je i nestasica vagona.

U ovogodišnjem, inače, u Rudniku ostvarenim veoma dobrim i ostalim rezultatima poslovanja. Što je najvažnije, ovaj ugljenokop, jedini u dobojskom regionu, skinut je sa spiska gubitaka još 1981. godine i u prošloj i ovog godini stalno bilježi pozitivnu poslovnu saldu.

Inače, od kako je ovdje usvojen Sanacioni program i kako su društveno-političke organizacije i samopuravni organi Rudnika, dakako, predvedeni Savezom komunista krenuli u odlučniju akciju, situacija se stalno poboljšava. Nedisciplini i nerad, konačno se stalo, izgleda zauvijek, na put. Ima, istina, još određenih slabosti i pojedinaca koji misle drugačije, ali i njima je jasno rečeno da tako više ne može. Njihovi istupi su javno osuđeni, pa i to dokazuju volju i raspolaženje stanarskih rudara da nekadašnjem načinu rada okrenu leđa i uhvate se u koštac sasvim nedučama i većom proizvodnjom.

Kao rezultat svega toga je i stalni rast proizvodnje. Tako je, naprimjer, 1981. godine, prve godine provođenja Sanacionog programa, ovdje proizvedeno 215.000 tona lignita, već naredne 225.000 tona, a eto, ova će biti završena sa nekom tonom od preko 300.000, što je istorijski rekord za ovaj Rudnik.

Boreći se za rekordnu proizvodnju nisu izostali ni aktivnosti na programima daljeg razvoja Rudnika. Utom smislu u ovoj godini ostvareni su zaista zapaženi rezultati. Obezbijedena su finansijska sredstva za nabavku nove opreme, koja je već u procesu proizvodnje, dio opreme je u toku montiranja, riješeni su brojni imovinsko-pravni односи na novim lokacijama, izgrađen jedan dio usjeka, izvršena investiciona otkrivena novih površina dnevnog kopa i nekih drugih aktivnosti.

DALJI RAZVOJ — ŽELJA RUDARA

Uporedno sa povećanjem proizvodnje i stalnoj borbi za realizaciju Stabilizacionog i Sanacionog programa rastao je i životni standard zaposlenih, koji je, inače, samo prije dvije-tri godine bio do te mjere ugrožen da su Rudnik na-

pustili mahom svi oni koji su našli bilo kakav drugi posao. Zbog toga je, uporedo sa rješavanjem nagomilanih problema trebalo obezbijediti neophodan stručan kadar, ali i to je, nazadovoljstvo svih 385 zaposlenih, u potpunosti riješeno.

Sada su ovdje prosječna mjesечna primanja 17.000 dinara, zaposlenim je obezbijedena društvena ishrana, dio ličnog dohotka za korištenje godišnjeg odmora a ne zaboravljaju se ni penzioneri.

Iako su određene potreškoće uspješno prebrodene dosljedno vodi se i o programima daljeg razvoja. Već sada, na osnovu raspoloživih kadrova, instaliranih kapaciteta, obezbijedenih uslova proizvodnje, planova uvođenja pojedinih mašina iz programa razvoja u Rudniku planiraju da sljedeće godine proizvedu 350 do 400.000 tona, 1985. od pet stotina do šest stotina hiljada tona, a od 1986. do 1990. godine, sa određenim ulaganjima, proizvodnja bi trebalo da dostigne i milion tona.

Inače, u ovom rudarskom bazenu, zalihe iznose oko 150 miliona tona veoma kvalitetnog lignita, a postoje i tehničko-tehnološki uslovi za proizvodnju i do tri miliona tona godišnje.

Međutim, da bi se to i ostvarilo, što je želja rudara potrebna su znatna ulaganja u narednom periodu. Jer, samo za realizaciju programa proizvodnje od 600.000 tona, prema najnovijem programu ulaganja, potrebna su ukupna investiciona sredstva od 1.326 miliona dinara. Do sada je obezbijedeno 895 miliona, a nedostaje još 431 milion dinara. Ulaganja, inače, po jednoj toni iznosi bi 2.210 dinara, što je u odnosu na ulaganja u nekim drugim rudnicima u BiH i našoj zemlji, gdje se taj iznos kreće od 4.200 do 6.500 dinara, zaista simboličan iznos, kada se zna što se povratno dobija.

Uporedno sa povećanjem proizvodnje u Rudniku se stalno radi i na pripremama za realizaciju programa proizvodnje briketa, švelkoksa i dubriva. No, za tu proizvodnju potrebno je obezbijediti i sredstva.

Nema sumnje, Rudnik lignita Stanari i njegovi rudari prebrodili su najteže trenutke. Istina, da bi došli do danasnog stepena, prošlo je 28 godina. Ali, kada se znašta je učinjeno od 1980., kada je ovdje proizvodnja bila potpuno prekinuta, pa do kraja ove u kojoj će se tržištu isporučiti 300.000 tona, onda ima razloga za optimizam. Treba im vjerovati i pomoći da ostvare proizvodnju od milion tona lignita, upravo onoliko koliko je bio san devenorice rudara koji su davno 7. septembra 1955. godine iskopali prve komade lignita na livadama oko Stanara. Salih BEGOVIĆ

SLATKI KRUH SA SEDAM KORA

Hladan decembarski dan. Briše sjeverac s Krnjina i ugoni studenu srž kostiju. Zaintaćila se vjetruština pa sve magle što je bilo na Krnjinu stjerala u dolinu, u Stanare i među rudare stanarske. Nепробојни bijeli omotač obgrlio Raškovce. Tišinu decembarskog prijepodneva povremeno poremeti brekantanje „tatri”, snažnih transporteru što sa Dnevnom kopom „Raškovac” prevозе ugalj do Separacije u Stanarima. I da nije ovih „tatri”, teško bi u gustoj magli pronašli stanarske kopačke crnog zlata. Slijedeći ih, stigosmo na obronke Krnjina, među bagere i rudare - na kopu „Raškovac“.

- Tražimo najstrijeg rudara, obraćamo se prvoj trojici koje smo zatekli pored ogromnog bagera. Treba nam za novine, kažemo.

Potražite onda Mirka KRŠIĆA, dolje na Separaciji, poslovodu, dodaju.

- Zašto baš njega, znatiželjni smo.

- Pa, on je jedan od prvih rudara koji je počeo raditi u našem rudniku. Došao je još one, daleke 1955. i ostao sve do današnjih dana.

- Što baš mene u novine, bilo je prvo što je rekao kada smo ga pronašli. Ima ovdje zaslужnijih ljudi. Ima mlađih, a oni znaju bolje govoriti.

Mi hoćemo baš Vas, jer rekoše nam da imate testažu koliko i ovaj rudnik godina.

- Imam više, kao da se lјutnu naš sagovornik.

- Počeo sam ti ja, moj prijatelju, kopati ugalj ravno prije trideset godina. Počeo tад, pa ostao, evo, do danas. A ostaću sve i do penzije. Kud bih sad. Nisam išao ni kad je bilo mnogo teže.

Počeo je Mirko Kršić rudaritijoš početka 1954. godine u Zenici. Kad je čuo da mu se u rodnom selu otvara rudnik, pokupio stvari i pravo u Stanare.

- Lijepo me tada primili, jer stigao sam sa iskustvom. Ostali su, većinom, tek počinjali. Ja sam eto, već bio polukvalifikovani, a to je mnogo značilo.

Prvi dani bili su i najteži. Radilo se bez igdje ičega. Poklonili nam i lopate i krampove, i vagonete, i šine, i vtič i lampe. A mi to sve čuvali. Pazili kao oči u glavi.

Mirko i Rudnik živjeli su jednim životom. Rudnik rastao i razvijao, se dolazile krize i prolazile, a Mirko stario i napredovao. Od polukvalifikovanog rudarskog radnika, odnosno pomoćnog kopača, kako to rudari zovu, postao je kvalifikovan, naravno uz učenje, pa palilac mina. Nakon toga, poslije školovanja u Tuzli, postao je poslovoda u jami, a sada je poslovoda na Separaciji. Odatle će, kako reče, 1985. u penziju.

- Eh, kako je to samo nekada bilo, prisjeća se Mirko. Dnevno izvadimo vagon uglja, pa ko sretniji od nas. Kada smo ostvarili godišnju proizvodnju od 30.000 tona, slavili smo. Svaku godinu smo završavali sa većom proizvodnjom. Četrdeset hiljada, pa pedeset, pa 1965. godine 180.000 tona.

Eto, sretan sam što ćemo ove godine iskopati 30.000 tona. Za mene i moje drugare to je istorijski trenutak. I njega ćemo proslaviti.

Svoju priču Mirko nastavlja sa sjetom. Kaže da se ovakva proizvodnja mogla ostvariti i znatno ranije, samo daje bilo više razumijevanja prema rudarima. Mogao je Rudnik i brže rasti, ali što je, tu je.

- Valjao, je ipak Rudnik ovom kraju, kaže. Da ste došli prije tri decenije, pa danas, ne bi ste vjerovali. Na današnjem mjestu, gdje se razvilo lijepo naselje bio je samo jedan mlinčić. A, danas. Moderne stambene zgrade. Radnički restoran. Samoposlužna. Društveni dom. Pošta. Ambulanta. Škola. Mnogo prodavnica, kafana... Uskoro i asfalt do Doboja i u naselju.

Mi rudari popravili smo kuće. Djecu školovali. U svemu nam je Rudnik pomogao.

A, eto, moglo je i više toga da se izgradi, da nije bilo kriza u rudarstvu. Pa, opet, dobro je, kaže.

I kad bih ponovo počinjao, kud bih, nego u rudare. Sada je mnogo lakše. Nema jama. Rade mašine, drugačije su i perspektive rudarstva.

Jest da je rudarski kruh sa sedam kora, ali sladak je, ko ga zavoli.

Ja sam ga zavolio. Troje djece mi je othranio. Salih BEGOVIĆ

„ELEKTROBOSNA“ JAJCE

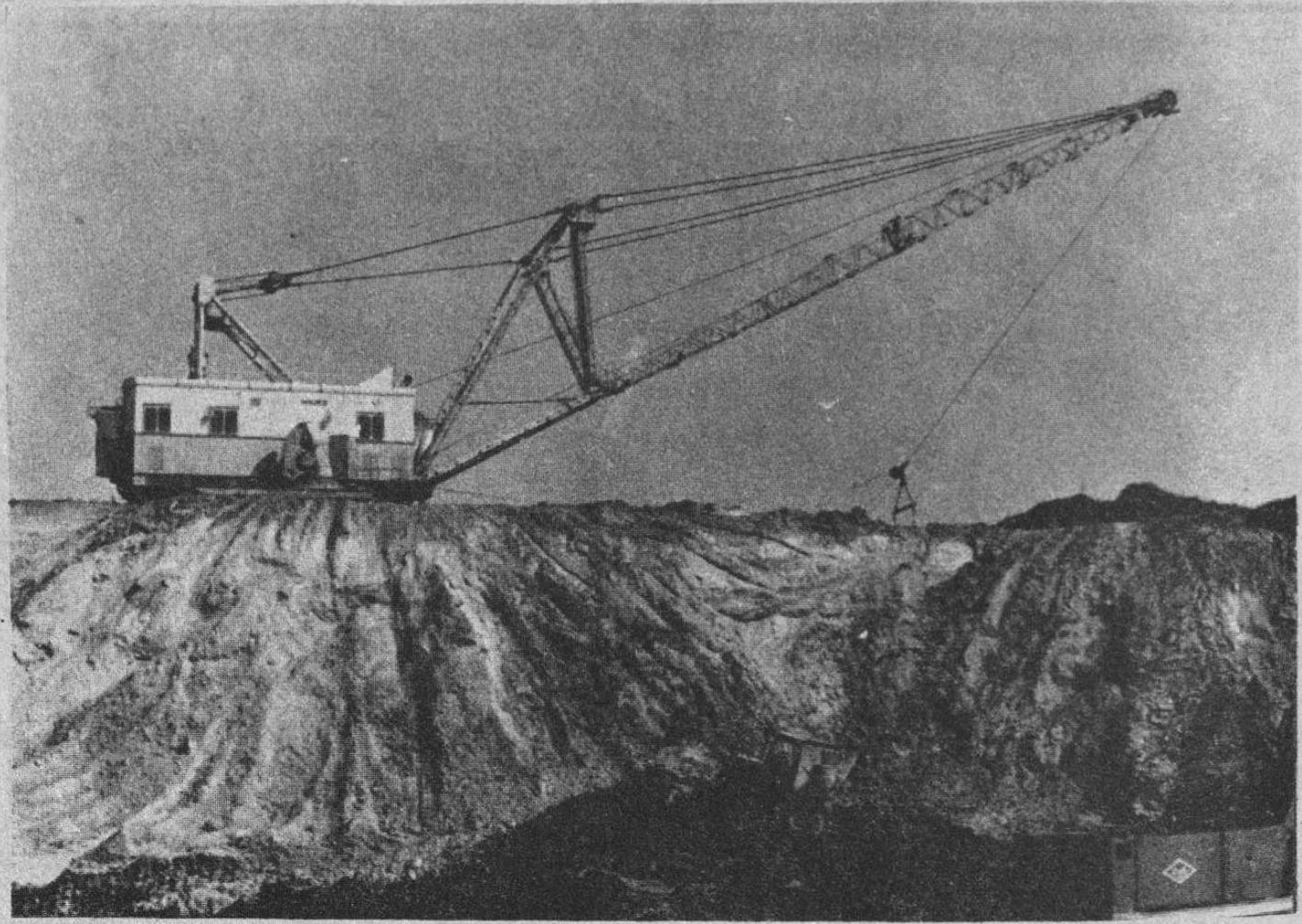
OOUR

RUDNIK LIGNITA STANARI

ČESTITA

SVIM RADNIM PRIJATELJIMA I GRAĐANIMA KAO I
POSLOVnim
PRIJATELJIMA

NOVU 1984. GODINU

Veselje u Krnjinu

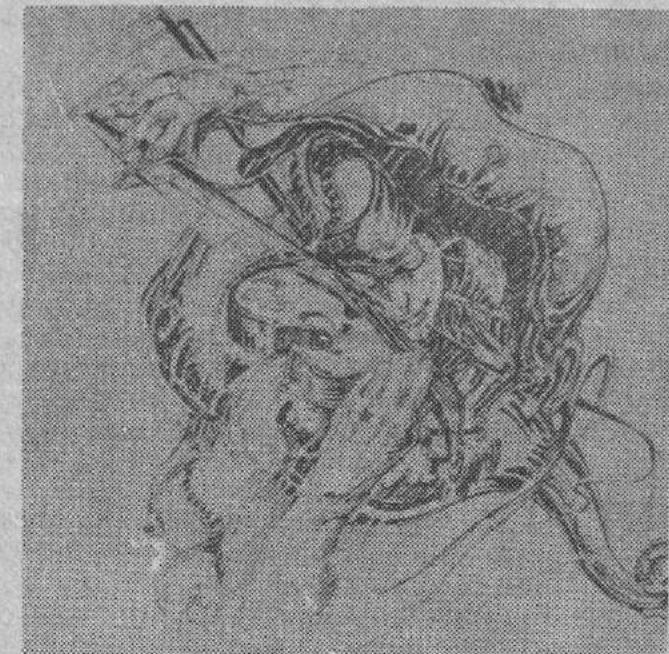
Takav dogadjaj Krnjin ne pamti. Trebalо je zasvirati i zapjevati, ali nije imao ko; zatajila je organizacija a padao je i mračak i ljudima se žurilo da urade posao. I to kakav posao! Posao zapamćenje i istoriju. Pa neka onda bude zapisanoda se ne zaboravi: u petak, 24. aprila 1987. godine u 17 sati i nešto minuta finišeristi Ilija Lukić i Dinko Trifunović, grederista Samil Tokmić, vozači Danilo Bogdanić, Mustafa i Mehmedalija Zaimović, rukovodioci, poslovode i radnici Momčilo Simić, Fadił Đonlagić, Nedo Đenić i čitava ekipa „Doboj puteva“, oznojeni i umorni pogledali su izasebe i zadovoljno zapalili duvan. Tog trena stigao jesocijalizam do Krnjina. Zvanično obilježen brojkama i slovima **R 474 A**, regionalni put Rudanka - Stanari postao je stvarnost, brza brzina i neka lijepa, konično dočekana perspektiva. Stigao je asfalt u Stanare. Napokon. Trebalо je zapjevati i zasvirati, ali nije imao ko!

Bile su to godine čekanja za Bukovicu, Stanove, Grabovicu, Ljeskove Vode, Ostružnju, Stanare, za redovne putnike što su se nagutali prašine pa se sad nirodati ne umiju, za gospodu što je zbog slučajnog posla zalutala na izlokanim Kadam, danas auto-stradu sunca. Ma, kakva auto-strada, božja ljepota je to: šest metara široka, 19 hiljada metara du-

gačka - **R 474 A!** Cesta uglja, neimaštine i nade. Građena je, kao neki veliki savezni objekti, punih osam godina, na preskok, sa malo para i vječitog čekanja nekih boljih vremena kojasporo dolaze. Zato je radošt velika, veća od 27 i po onih milijardi koliko je asfalt od Rudanke do Stanara koštao u vrijeme kada je dinar bio veliki i kad se pjevalo i sviralo za manje pobjede od ove.

Ako ćemo pravo, nije ovo samo opštinsko veselje, saveznog je ranga asfalt koji čitav jedan kraj, sve vrleti Krnjina, sva njegova selala ljudi ka bržem razvoju i boljem životu. Put što je prošao preko prahulje, pjeskulje, laporovite gline i kamenja mrtvaka - ljute zemlje na kojoj slabo šta rađa a na kojoj se opet nekako živinama sličnog poređenja. Takav događaj Krnjin ne pamti!

Sadje i Rudnik lignitan na asfaltu, sadće se lakše putovati do posla i nazad, sadće progres zapucati do Doboja, krenuće silna dobrobit i ljepota i na ove zaboravljene strane. Još samo da neimari „Doboj puteva“ požure pa i onih 617 metara kroz Rudanku dokrajče, pa da onda bude para i za asfalt do Dragalovaca, zaslužio je to tamošnji narod, eto nas za čas do Prnjavora i Banjaluke. Zato je „R 474 A“ šifra za budućnost, let u svijet.

ILUSTRACIJA

Jadranko Durmić

Trebalо je zasvirati i zapjevati u petak, 24. aprila, u 17 sati i nešto minuta. Bila je to velika prvomajska radna pobjeda, od Bosne do Vrbasa veće nije bilo. Sad političari moraju čekati pogodniji datum za prosijecanje vrpce, svečane govore, televiziju... Neka sad čekaju koliko hoće. Narodu je važnije što je pobijedena prašina koja je od pamтивјекa nagrizala i oči i srce, što se sada u Stanare stiže - dalije to iko ikada mogao slutiti - za 15 minuta!

Ne, ne, mora se obavezno zasvirati i zapjevati! Sići će dolje do puta sa svojih brežuljaka i Bukovica, i Stanovi, i Grabovica, i Ljeskove Vode, i Ostružnja, i Stanari. Mora to biti još kakvo naselje. Svašta je preko glave preturio, ali takav događaj Krnjin sigurno ne pamti.

Mirko JELEĆ

Uprkos zaliha koje rastu, radna motivacija rudara ne opada

ZALIHE TEŽE OD UGLJA

● I pored brojnih i zaista velikih teškoća u proizvodnji i plasmanu uglja, rudari Rudnika lignita u Stanarima maksimalnim naporima održavaju proizvodnju ● Cijene prouzrokovale gomilanje zaliha ● Hoće li novi kop u Ostružnji omogućiti perspektivu Rudnika?

Rudniku lignita u Stanarima kraj Doboja, inače jednoj od najkrupnijih i „njupornijih“ investicija dobojske opštine, nikako da svanu bolji dani. Dan rudara povod je da pišemo o teškoćama u kojima se ovaj kolektiv nalazi, ali i o naporima koje rudari svakodnevno ulažu vezavši svoje sutra za mukotrpne tone ugljene mase.

Usprkos brojnim teškoćama u radu i plasmanu uglja na tržištima Rudnik je devetomjesečni period poslovanja završio pozitivno. Što taj podatak znači najbolje se vidi ako znamo o kojim je teškoćama riječ - a one nisu, niti danas „maze“ ovaj rudarski kolektiv. Naprotiv!

● Vanredni napor i rudara

Od juna do septembra plasman stanarskog uglja na tržištu domalo je posve zaustavljen. Tržište (toplane, energane, „Incel“...) je zasićeno, a dodatni udarac Rudniku zadalo je posljednje povećanje cijena uglja. Njime je opala kupovna moć stanovništva (za široku potrošnju plasira se oko 40 posto godišnje proizvodnje), pa baš ovih dana - prema riječima direktora Rudnika **Slobodana Cocića** - kupci nisu kupili ni tonu stanarskog uglja.

No, zalihe uglja, koje, eto svakim danom izgledaju i veće od vlastite mase, samo su dio teškoća. U Rudniku od četiri utovarna bagera radi tek jedan: ostali stoje zbog nedostatka rezervnih dijelova i deviza za njihovu

nabavku. Jasno, nevolja nikad ne ide sama. Baš kao za inat, 7. decembra aktiviralo se klizište u Raškovcu i oko 10.000 kubika jalovine srušilo se na već otkriven ugalj. Proizvodnja je smanjena, ne prelazi ni 100 tona dnevno, no postepeno se normalizuje zahvaljujući vanrednim mjerama, smjenskom dežurstvu, prestrojenju mehanizacije, stručnom nadzoru.

● Uz zalihe ipak - perspektiva

Ovogodišnji plan proizvodnje od 400.000 tona Rudnik u Stanarima, koji posluje u sistemu „Elektrobosna“ i zaposljava oko 470 radnika, vjerovatno neće ostvariti. (Za jedanaest mjeseci proizvedeno je više od 300.000). Stoga će biti s posebnom radošću popraćen eventualni pozitivni bilans Rudnika po završnom računu.

Bitka za dohodak u ovom rudarskom kolektivu, međutim, nejenjava. Do oktobra mjeseca prosječan lični dohodak po radniku bio je nizak - oko 100.000 dinara, da bi danas iznosio 200.030 dinara. Radna motivacija, usprkos teškoćama i njihovim posljedicama, zasad ne opada. Nade rudara vezuju se za što uspješniji plasman uglja na dosadašnja tržišta (Zagreb, Osijek, Slavonski Brod, Vukovar, Vojvodina, pravac prema Šibeniku...), ali još više za eksploataciju novog nalazišta uglja u Ostružnji. Naime, „Rudaru“ iz Zagreba i dobojskog „Niskogradnji“ ponuđeno je da u doglednoj budućnosti aktivira ovaj površinski kop, ali prvenstveno ovisi o tome hoće li „Rudar“ uspjeti realizovati glavni uslov - obezbjeđivanje plasmana uglja na tržištu. No, ovaj projekat treba teksačekati pogodan trenutak eventualne realizacije u toku naredne godine.

Dakle, rudari Rudnika u Stanarima svoj danobilježavaju, kao što se vidi, zaista radno, zaista teškoćama usprkos i zaista u upornoj borbi da, tonu po tonu iskopanog uglja, dohvate perspektivu sutrašnjice. Ukratko: uobičajeno i skromno-rudarski.

R.KARABATKOVIĆ

IZ DNEVNIKA

CRNO ZLATO

STANARI, 9. SEPTEMBRA 1955. Današnji dan je za stanarski, a može se reći i cijeli dobojski kraj, pa i jugoslovensko rudarstvo - istorijski. Na sastanku predstavnika Republike, Sreza i Opštine Dobojski, održanom danas ovdje, definitivno je dogovoren da se u Stanarima otvoru rudnik lignita i da njegova eksploatacija započne odmah.

O preobražaju stanarskog kraja, koji će početi već s udarcem prve rudarske krampe, s prvom tonom lignita, govorili su Tošo Vujasinović, predsjednik Savezne privredne komore i Kojo Jotić, rodom iz ovog kraja, koji će, tako je bar danas potvrđeno, biti prvi direktor rudnika.

O tome da u utrobi stanarske visoravni postojat će neizmjerne naslage lignita, potvrđeno je još za vrijeme austrougarske okupacije. Pojedinci u ovom kraju neovlašteno su, odavno, površinski vadili ovo crno zlato za svoje potrebe.

U protekle dvije-tri godine na utvrđivanju rezervi uglja u Stanarima intenzivno se radilo. Na tom zanimljivom i napornom poslu se naročito angažovao inženjer Dragojlov iz Instituta za rudarstvo u Sarajevu, sa svojim saradnicima. Po njegovim riječima, izgovorenim danas u Stanarima, ovdašnji lignit je visokog kvaliteta i, osim za ogrjev, ima i svojstva za hemijsko-tehnološku preradu, odnosno za koksovanje. A direktor Jotić u kraćem govoru okupljenim mještanima i gostima pred Zadružnim domom, reče u svom stilu, pored ostalog i ovo: „Za koju godinu Kreka i Dombas neće se ni spominjati, a iznad Stanara će let za avione biti veliki rizik jer bi mogli zakačiti za nebodere koje ćemo ovdje izgraditi... Tada ćete Vi, Stanarčani, kusati zlatnim kašikama, kao ono za vrijeme cara Dušana...“. Daj Bože!

Realno uzev, ovo je veliki događaj, krupna pojava na inače mršavoj ekonomskoj karti opštine. Osim željeznice, „Trudbenika“, Tvornice konzervi i nekoliko proizvodnih zanatskih radionica, Dobojski još nema i neke druge snažnije industrije da bi mogla prihvati veći broj radnika koji, naročito sa sela, jure u gradove, u industriju, gdje mladi svijet vidi svoju budućnost (a ona im je tu i obećana), ostavljajući, nažalost, poljoprivredu svojim starijim koji nisu u mogućnosti ni da je održavaju u stanju u kakvom je ona sada.

Izvjesno je jedno: za početak rada rudnika postoje neki osnovni uslovi: uz buduće kopove je Željeznička stanica (na pruzi Dobojski-Banjaluka), a ovaj kraj može dati odmah dovoljno rudara.

O tome kada će početi izgradnja nebodera - vidjećemo, ali je sigurno da već sutra, kako je najavljen, počinje montiranje drvenih baraka za smještaj komorata i opreme. Iz Rudnika Kreka, kao pomoć, stigle su prve kacige, krampovi i lopate.

Dušan PARAVAC

Зашто Станари хоће општину?

Од 1912. до 1961. године Станари су уз мање измене били административно-општинско сједиште за петнаестак села овог краја. - У све општине Босне и Херцеговине стигао је асфалт, изузев Станара!

На посљедњем (јулском) засједању СО-е Добој покренули смо иницијативу, као нестраначки одборници, да се приступи преиспитивању територијалне организованости општине путем израде елабората о друштвено-економској оправданости оснивања општине Станари.

Имајући у виду да је у разним политичким структурама, а и шире у јавности, било различитих коментара и приступа овој проблематици, и то првенствено због недовољне информисаности, сматрамо потребним дати нека основна појашњења ове иницијативе те одговорити на појединачна питања.

• Пођимо радом.

Који су разлоги за оснивање општине Станари, односно за израду елабората који би дао одговор на питање о друштвено-економској оправданости ове активности? Да би се дао одговор, ваља се подсјетити на неколико основних чињеница. Станари су од 1912. до 1961. године, уз мање измене, били административно-општинско сједиште за петнаестак села овог краја. То је истовремено доста видљива географска, урбана и друштвено-економска цјелина, што се може установити без већих напора.

ДУГА СТАГНАЦИЈА

Шездесетих година, доношењем одлуке о укидању општине Станари, сматрало се или бар говорило на званичним мјестима, да ће се на овај начин смањити друштвена режија, а обезбиједити чак и бржи друштвено-економски развој јер, ето, Станари ће бити у саставу развијене општине Добој. Није требало много времена па да се утврди да је у питању само пук илузија. Већ седамдесетих година БиХ остварује друштвенициљ „усвако општинско мјесто асфалтни пут“. Станарскоподручјени до данас нема довршен асфалтни пут! Већина општина које су по друштвено-економским параметрима развијености тада биле на нивоу Станара забиљежиле су озбиљан напредак, док је станарско подручје стагнирало па и назадовало. Како?

• Разним трансформацијама укинута је земљорадничка задруга, тада стабилна перспективна организација, дуготрајан је одлив дохотка из Рудника лигнита „Станари“ кроз разне порезе и доприносе који се не враћају на ово подручје, градња и куповина више од 30 рудничких становака вршењају Добоју, црпљење и експлоатације сировинске основе (угаљ, шума) без виших фаза прераде и одговарајуће ренте уз деградирану човјекову околнину, оставља озбиљне последице, назадовање нивоа примарне здравствене заштите и сл. - одговорена постављено питање.

Тенденције и узроци заостајања бивају врло јасни већ крајем шездесетих година када и почињу прве иницијативе за поновно формирање општине у Станарима, јер је то, у ствари, основна мјерна

јединица економског развоја у Републици. Но, разним обећањима, заварањима, па и притисцима иницијативе бивају спутане и онемогућене.

• Још у неколико наврата ова питања су отворана, али су на несрећу завршала на општинском нивоу уз спорадичне информације надлежних органа Републике. Да је конституисање и организовање општине један од основних механизама бржег развоја и адекватнијег кориштења свих привредних потенцијала, не треба никоме послије сагледавања чињеница и сличних примјера из практике додатно објашњавати. Стога и сматрамо да је стручно елаборирање ових и других питања неопходно да би се дао одговор на питање како обезбиједити бржи развој станарског подручја. Наравно, не треба се заносити илузијом да ће неразвијена општина од некога бити дарована силним фабрикама - и ето рјешења. Ново доба даје друге шансе, које уз ширу друштвену помоћ, па и матичне општине, у почетку јесте рјешење, а могу се видjetи у развоју приватне иницијативе, одговарајућој преској и земљишној политици, кориштењем значајних привредних потенцијала (угаљ, вода, пијесак, глина, земљиште, комуникације и сл.). Све то није могуће валоризовати постојећим механизмима у оквиру садашње општине.

МНОГЕ ОПШТИНЕ СУ МАЊЕ ОД СТАНАРА

• Има ли дилема око ове иницијативе? Ево само неких: величина, број становника, развијеност, национална структура и сл.

Приликом разматрања ових питања ваља рећи и сљедеће: око петнаестак општина у СР БиХ би по броју становника и величини територије било мање него евентуално новоформирана општина Станари. Неразвијено овог подручја је основни мотив ове иницијативе, јер досадашње искуство говори да је то минимум друштвеног амбијента да би се о развоју неког краја могло мериторно одлучивати и обезбиједити убрзан развој. Национална структура ни у ком случају не би била изузетак у односу на већи број других општина у СР БиХ, а исто вриједи за општину Добој.

Приговори о евентуалној вези са регионализацијом у Босанској крајини не могу се озбиљно разматрати, јер легалан и нормалан поступак, за који се залажемо, јасно указује да се не ради о томе. У том случају сигурно би био примијењен другачији поступак. Све наведено упућује да поменуту иницијативу ваља стручно и озбиљно размотрити, па тек онда доносити крајњи суд.

У сваком случају, са развојног становишта ово питање је приоритет за становништво станарског краја.

Мирко КАЈГАНИЋ
Момир ДЕЈАНОВИЋ

Са дневног копа у Руднику лигнита у Станарима

Vujiča Đužaković
директор

„Натрон” помаже реконструкцију Рудника

— Нафта, резервни дијелови и потраживања, камен спотицања у Руднику лигнита Станари, код Добоја. — Идуће године планирана реконструкција сепарације на Руднику у вриједности 21 милион динара

Рудари Рудника лигнита у Станарима, код Добоја, скромно ће обиљежити свој празник. Дочекаће га радом, јер много је тога у овој години пропуштено. Немаће је било напретек. Политика и уопште нестабилна ситуација у земљи допринијеле су да и стањарски рудари не испуни годишњи план. Уствари, обезбиђено је 450 хиљада тона угља што је за 20 одсто мање него што је било планирано. Го су поспешили недостатак нафте, недовољно обезбиђење превоз из Рудника до крајних купаца, резервни дијелови, којих још увијек нема довољно и сл. Због тога се 530 овдашњих запослених свакодневно сусрећу са готово нерјешивим проблемима.

Па, ипак, стањарски рудари нису клонули духом. Раде и обезбиђују угља колико је то у њиховој моћи. Наплата и потраживања су, опет, прича за себе. Када се већ обезбиђејдискупогоривоскуп превоз, када уга ће буде и допремљен до одредишта, почиње нова борба за наплату.. обезбиђење за проширену репродукцију, за обезбиђење личних доходака.

— Ове године смо имали заиста огромних проблема у производњи. Поред свих друштвених недаћа које су нас ове године пратиле, у неколико наврата борили смо се и са воденом стихијом. Горска буџица неколико пута потопила нам је готово цијели рудник. Начинила нам је и велике материјалне штете на багерима за производњу угља.

Потребни су нам резервни дијелови. А њих у овом тренутку нема из простог разлога што их не можемо набавити из увоза. Јер, готово да не постоји банка у Босни и Херцеговини која има довољно повјерења ван граница наше земље да би билагар-

ант за средства која су нам потребна за куповину ових дијелова, каже директор Рудника лигнита у Станарима Vujiča Đužaković.

И поред сијасет проблема стањарски рудари се не предају. Планирана је реконструкција сепарације на Руднику у вриједности 21 милион динара. Ову инвестицију треба да реализује маглајски „Натрон”, који ће своја потраживања за овај посао од Рудника „наплатити” путем готовог угља. Дакле, сасвим је сигурно да ће она у току наредне године бити и потпуно реализована. Гоће усваком случају добро доћи стањарским рударима да би своју производњу проширили. Поред тога у наредној години се планира завршетак свих послова око одводњавања. То је приоритетно и већ сада је обезбиђено шест милиона динара, како би се и овај не мали посао у потпуности завршио. Уколико се ова два посла успију реализовати, сасвим је сигурно да ће и производња много боље кренути.

— Намамо довољно обртних средстава - истиче даље Vujiča Đužaković - али то је хронична болест цијеле босанскохерцеговачке привреде. А како и можемо имати, када у овом тренутку имамо ненаплаћене реализације у вриједности 35 милиона динара. Од тога само градска топлане у Добоју преко девет милиона. Уколико стварно не будемо могли наплатити овај дуг од Градске топлане, бићемо принуђени да обуставимо даљу испоруку угља. Шта ће то значити за грађане који усвојим становништва имају централно гријање, није потебно посебно наглашавати.

М. АЛДОБАШИЋ